



KURIER Uniwersytecki

Czasopismo Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

numer 3/19/2025

ISSN 2719-955X

e-ISSN 2719-9932

lipiec-październik 2025



W numerze m.in.:

- * Tytuł honoris causa
- * Czepkowanie
- * Kolejni medycy z dyplomami
- * X Rektorski Rajd Rowerowy

SPIS TREŚCI

3| Od Redakcji

4| The University Courier

REKTOR, SENAT, BIURO REKTORA

- 6| Senat
- 7| Organizacja
- 8| Kronika rektorska

SAM NA SAM Z...

- 9| kuratorem galerii „Rogatka” – Arturem Wąsowiczem

WYDARZENIA

- 11| Z ministrem o Uniwersytecie
- 12| Inauguracja roku 2025-2026
- 16| Erasmus+ Automotive Academy
- 18| Na szlakach afroamerykańskiego dziedzictwa kulturowego
- 21| „Medyczny” nagrodzony
- 22| Pielęgniarskie ślubowanie
- 23| Nauka zakończona z przytupem
- 24| Kolejni medycy z dyplomami
- 26| X Jubileuszowy Rektorski Rajd Rowerowy
- 32| Rozbudowa hali
- 33| Pamięć o rocznicy strajku
- 34| Budowa Centrum Symulacji Medycznych

- 35| Nauka, technologia i kreatywne pokazy
- 36| Radomski startup wyróżniony
- 37| „Minimalizacja zjawiska drop-out w URad.”
- 38| Wszyscy kiedyś zestarzejemy się

39| FLESZEM Z WYDZIAŁÓW

41| POZAUNIWERSYTECKIE SUKCESY

41| KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY...

NAUKA – prace naukowe, eseje, badania...

- 42| „Kaszub” z Radomia – rozmowa z doktorem Rafałem Gołąbkim

46| Z WITRYNY WYDAWNICTWA URAD.

47| OKIEM STUDENTA

STUDENCI

- 48| Najlepsza w tłumaczeniu
- 49| Co robi student w niemieckim urzędzie?
- 51| Studia, praktyki, badania

52| SPORT

55| POST MORTEM

*Na stronie tytułowej Monument Kazimierza Pułaskiego
w mieście Sawanna w stanie Georgia – zbiory prywatne Ewy Klęczaj-Siary*



ISSN 2719-955X
e-ISSN 2719-9932

Wydawca:
Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego
Wydawnictwo, ul. Malczewskiego 29, 26-600 Radom
tel. 48 361 70 33
e-mail: wydawnictwo@urad.edu.pl www.wydawnictwo.uniwersytetradom.pl

Zespół redakcyjny:
Wojciech Bielawski – *redaktor naczelny*
Karolina Derleta

Współpracownicy: Michał Czyżewicz, Justyna Cwiertnia, Kazimierz Łyszcz, Aneta Mirosz,
Jan Rybak, Jacek Sobień

Opracowanie komputerowe i graficzne – Cezary Majewski

Patronat
JM Rektor Uniwersytetu Radomskiego im. K. Pułaskiego
prof. dr hab. Sławomir Bukowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skrótów
i opracowania redakcyjnego tekstów przyjętych do druku.

Od Redakcji

W TYM SZALEŃSTWIE JEST METODA

W bieżącym numerze „Kuriera” rubryka WYDARZENIA została zdominowana przez newsy z Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Oj, działo się, dużo działo się i dzieje się na „lekarskim”. Z wielką przyjemnością prezentujemy je na naszych łamach. W kolejności: Lider Regionu 2025; Czekowanie; Bal absolwentów; Dyplomatorium i na koniec Centrum Symulacji Medycznych. Gdyby ktoś, 3-4 lata temu, wieszczył redakcji „Kuriera”, że w jego jednym numerze będzie można z ogromną satysfakcją najpierw pisać, a potem czytać o wydziale, który – używając terminologii myśliwskiej – był przeznaczony do odstrzału, uznalibyśmy go niemalże za „odklejonego od rzeczywistości”. Nawet Pytia, arcykapłanka ze świątyni Apollina w Delfach, czyli wyrocznia delficka, nie przepowiedziałaby tak świetlanej teraźniejszości wydziału.

W październiku w Auli Głównej, podczas uroczystego Dyplomatorium, Aleksandra Komoń, starościna roku VI kierunku lekarskiego, czyli

jego absolwentów, tak podsumowała studia na Wydziale Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu: *Te 6 lat, to było istne szaleństwo!* Otrzymała rzęście brawa, które w pełni oddały: przeczytanie dziesiątek, a może setek książek, nieprzespane noce, mnóstwo egzaminów i zaliczeń, praktyki w szpitalach i w przychodniach, stres i wyrzeczenia. Ale, jak kontynuowała Aleksandra: *Warto było dotrzeć do dnia Dyplomatorium, w którym odbieramy dyplomy ukończenia studiów.*

Obecna kondycja WNMiNoZ jest dowodem na to, że niemożliwe stało się możliwe. Karkołomnej misji ratowania wydziału podjął się kilka lat temu jego dziekan R. Tomasiuk wraz z prodziekanami E. Klimaszewską i J. Natorą, przy ogromnym wsparciu rektora S. Bukowskiego i zaangażowaniu wszystkich pracowników wydziału.

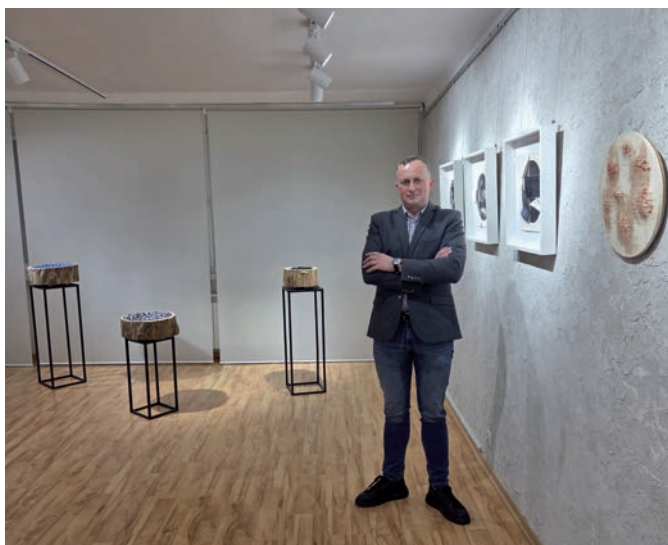
To też było szaleństwo, ale warto było.

redaktor naczelny
Wojciech Bielawski

University Courier is a magazine of Casimir Pulaski University of Radom. The first issue, called From the Life of Radom Technical University, was published in 2000, the year in which the university celebrated its 50th anniversary. The magazine has been published under its current title since 2021. Courier documents the most important events in the life of the university. We write about scientific achievements of university employees, research projects, international cooperation. On the pages of Courier we publish a lot of information about students, their activities in student scientific groups, sports achievements and also everyday life. Some of them debut in Courier with their texts, which we are very happy to publish. In each issue of magazine we devote two pages to the English version. They contain information from the Polish version of Courier, presented in a very condensed form. The editorial team hopes that thanks to this, the readership will expand to include new recipients, this time foreign-language readers.

*editor-in-chief
of University Courier
Wojciech Bielawski*

Page 9 In the regular column „ONE TO ONE WITH”... an interview with Artur Wąsowicz, curator of exhibitions at the university gallery „Rogatka”.



Artur Wąsowicz, curator of exhibitions
at the university gallery „Rogatka”

Page 11 Rector of the University of Radom, Prof. S. Bukowski met with the Minister of Science and Higher Education, Dr. Marcin Kulasek. The University's upcoming investment plans were discussed.

Page 12 On October 2nd, the ceremonial inauguration of the new academic year took place at the University of Radom. A particularly solemn part of the inauguration was the awarding of an honorary doctorate of the Kazimierz Pułaski University of Radom to Professor Marian Gorynia from the Poznań University of Economics.



The ceremonial inauguration of the new academic year
took place at the University of Radom

Page 16 From September 22nd to 26th, the Faculty of Mechanical Engineering hosted another edition of the project titled „Erasmus+ Automotive Academy (EAA),” during which students from Greece, Lithuania, Latvia, and Poland developed their skills in automotive engineering. The project was implemented as a Blended Intensive Programme (BIP), combining on-site learning with online classes.

Page 18 A conversation with Dr. Ewa Klęczaj-Siara from the Department of Modern Languages, Faculty of Philology and Education, who was on a research internship at the University of South Carolina in Columbia, USA. Dr. E. Klęczaj-Siara conducts research in American literary and cultural studies. She is interested in ethnic and racial issues and their presence in African-American literature.

Page 23 This year's Doctors' Ball was attended by medical graduates who began their studies in 2019. The Doctors' Ball is a unique event, culminating years of study, sacrifice, and preparation for a demanding profession. Now, after passing the Medical Final Examination, the students are becoming professional doctors.



This year's Doctors' Ball was attended by medical graduates who began their studies in 2019

Page 26 On a beautiful August morning, nearly fifty people, this time in green T-shirts, set off from the parking lot next to the church in Rajec. At the head of the rally was Rector S. Bukowski, honorary patron of the rally, wearing a T-shirt with an inscription „LEADER,” which W. Bielawski, the rally commander, had presented him with before the start. The finish line was set in Wsola at the Witold Gombrowicz Museum.



10th Rector's Bicycle Rally

Page 32 Construction investments at our University are continuing at a rapid pace. The sports and entertainment hall is being expanded. The construction site was visited by Rector Prof. S. Bukowski, Vice-Rector W. Nowakowski, Chancellor J. Sikorski, and Ms. Makowiecka, Head of the Investment Department.

Page 38 Having seniors from Radom and the region in mind, the University of Radom organized the 1st Radom Senior Forum in the Main Auditorium on October 23rd. This is an excellent initiative of two faculties: the Faculty of Health and Medical Sciences and the Faculty of Law and Administration.

Page 42 A fascinating story about the Kashubian language, the history of the Kashubians, and the stereotypes surrounding them. „Kurier”'s interviewee is Dr. Rafał Gołębek, an English teacher and assistant professor at the Department of Modern Languages at the Faculty of Philology and Education, a passionate enthusiast of the Kashubian language and all things Kashubian, and a certified Kashubian teacher.

Page 48 Natalia Bardziak, a third-year student of applied linguistics at the Faculty of Philology and Education, won the „Law in Translation” competition organized by the Student Research Group of Linguistics at the University of Warsaw.



Natalia Bardziak, a third-year student of applied linguistics at the Faculty of Philology and Education

Page 49 Jakub Cichocki, a fifth-year Law student at the Faculty of Law and Administration, participated in the „Excellent German” Program in Kehl, Germany. The aim of the program was to familiarize participants with German public administration, both theoretically and practically, through active participation in the work of various branches of the Kehl Municipal Office.

Senat

ÓSMIE POSIEDZENIE SENATU (23.09.2025)

Uchwały Senatu URad.:

- 1) Nr 000-8/1/2025 z dnia 23 września 2025 r. w sprawie: nadania Panu Profesorowi Pante-lisowi Kyrmizoglou tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 2) Nr 000-8/2/2025 z dnia 23 września 2025 r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej Pani mgr Magdaleny Wrońskiej
- 3) Nr 000-8/3/2025 z dnia 23 września 2025 r. w sprawie: powołania komisji doktorskiej ds. postępowania doktorskiego Pani mgr Katarzyny Dzikowskiej
- 4) Nr 000-8/4/2025 z dnia 23 września 2025 r. w sprawie: ustalenia harmonogramu obrad Senatu Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego na rok akademicki 2025/2026

DZIEWIĄTE POSIEDZENIE SENATU (23.10.2025)

Uchwały Senatu URad.:

- 1) Nr 000-9/1/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: nadania Pani mgr Katarzynie Dzikowskiej stopnia doktora sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki
- 2) Nr 000-9/2/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Pani dr Agnieszce Mazek
- 3) Nr 000-9/3/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: powołania komisji doktorskiej ds. postępowania doktorskiego Pani mgr Edyty Dzierż
- 4) Nr 000-9/4/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie:

powołania komisji doktorskiej ds. postępowania doktorskiego Pani mgr Magdaleny Wrońskiej

- 5) Nr 000-9/5/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: wszczęcia postępowania o nadanie Panu prof. dr hab. Krzysztofowi Jajudze tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 6) Nr 000-9/6/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: wyznaczenia promotora w postępowaniu o nadanie Panu prof. dr hab. Krzysztofowi Jajudze tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 7) Nr 000-9/7/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów do robku naukowego i osiągnięć zawodowych Pana prof. dr hab. Krzysztofa Jajugi w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- 8) Nr 000-9/8/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: ustalenia programu studiów kierunku „Lekarski” – jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 9) Nr 000-9/9/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w programie studiów kierunku „Lingwistyka stosowana” – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzone w formie stacjonarnej – uchwała Nr 000-7/7/2025 Senatu URad. z dnia 26 czerwca 2025 r.
- 10) Uchwała Senatu URad. Nr 000-9/10/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: zaopiniowania wniosku UKW o przeprowadzenie wyborów uzupełniających w określonej grupie
- 11) Nr 000-9/11/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: zatwierdzenia zmiany w Regulaminie Wyborczym URad. na kadencję 2024-2028 stanowiącym załącznik do uchwały Nr 000-12/1/2023 Senatu URad. z dnia 7 listopada 2023 r. z późn. zm.

- 12) Nr 000-9/12/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: zatwierdzenia szczegółowego terminarza czynności wyborczych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego w wyborach uzupełniających organów Uczelni na kadencję 2024-2028 i wytycznych co do terminarzy wyborczych w podstawowych jednostkach organizacyjnych
- 13) Nr 000-9/13/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: zatwierdzenia zmian w określonych przez UKW liczby mandatów przypadających na podstawowe jednostki organizacyjne dla poszczególnych grup wyborczych do Kolegium Elektorów w wyborach uzupełniających organów Uczelni na kadencję 2024-2028
- 14) Nr 000-9/14/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: zatwierdzenia zmian w określonych przez UKW liczby mandatów przypadających w podstawowych jednostkach organizacyjnych dla poszczególnych grup wyborczych do Senatu w wyborach uzupełniających organów Uczelni na kadencję 2024-2028
- 15) Nr 000-9/15/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: przeprowadzenia oceny funkcjonowania Uczelni za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.
- 16) Nr 000-9/16/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: aktualizacji stałych Komisji opiniodawczych powołanych na kadencję od dnia 1 września 2024 r. do dnia 31 sierpnia 2028 r. – uchwała Nr 000-10/5/2024 Senatu URad. z dnia 26 września 2024 r. z późn. zm.
- 17) Nr 000-9/17/2025 z dnia 23 października 2025 r. w sprawie: aktualizacji składów Komisji Dyscyplinarnej ds. studentów oraz Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów powołanych na kadencję od dnia 1 września 2024 r. do dnia 31 sierpnia 2028 r.

Aneta Mirosz
dyrektor Biura Rektora

Organizacja

Zarządzenia Rektora

- R-28/2025 z dnia 14 lipca 2025 r. w sprawie:
 - 1) zmian w strukturze organizacyjnej jednostek administracyjnych podporządkowanych bezpośrednio Kwestorowi Uczelni;
 - 2) zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu
- R-29/2025 z dnia 16 lipca 2025 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Wydziału Mechanicznego Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-30/2025 z dnia 22 lipca 2025 r. w sprawie: powołania Komisji Etyki Badań Naukowych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- R-31/2025 z dnia 1 września 2025 r. w sprawie: wprowadzenia w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego Instrukcji postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń zagrażających zdrowiu lub życiu
- R-32/2025 z dnia 2 września 2025 r. w sprawie: zmiany strukturalnej w Wydziale Mechanicznym
- R-33/2025 z dnia 2 września 2025 r. w sprawie: zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-34/2025 z dnia 3 września 2025 r. w sprawie: powołania Komisji do przeprowadzenia postępowania wstępnego w sprawie nadania Profesorowi Krzysztofowi Jajudzie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- R-35/2025 z dnia 4 września 2025 r. w sprawie: zasad planowania i rozliczania zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- R-36/2025 z dnia 23 września 2025 r. w sprawie: likwidacji Studium Budowy Maszyn, Eksploatacji i Zarządzania In-

żynierskiego

- R-37/2025 z dnia 29 września 2025 r. w sprawie: przyporządkowania prowadzonych przez Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego kierunków studiów do poszczególnych wydziałów Uczelni
- R-38/2025 z dnia 9 października 2025 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Komisji Etyki Badań Naukowych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego

Aneksy do zarządzeń

- Aneks nr 21 z dnia 14 lipca 2025 r. do Zarządzenia R-20/2019 w sprawie:
 - 1) restrukturyzacji Uczelni,
 - 2) ustalenia i ogłoszenia nowej struktury organizacyjnej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 21 z dnia 14 lipca 2025 r. do Zarządzenia R-21/2019 w sprawie: wprowadzenia wykazu identyfikatorów cyfrowych i symboli literowych jednostek w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 22 z dnia 2 września 2025 r. do Zarządzenia R-20/2019 w sprawie:
 - 1) restrukturyzacji Uczelni,
 - 2) ustalenia i ogłoszenia nowej struktury organizacyjnej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 22 z dnia 2 września 2025 r. do Zarządzenia R-21/2019 w sprawie: wprowadzenia wykazu identyfikatorów cyfrowych i symboli literowych jednostek w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 23 z dnia 23 września 2025 r. do Zarządzenia R-20/2019 w sprawie:
 - 1) restrukturyzacji Uczelni,
 - 2) ustalenia i ogłoszenia nowej struktury organizacyjnej Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego

- Aneks nr 23 z dnia 23 września 2025 r. do Zarządzenia R-21/2019 w sprawie: wprowadzenia wykazu identyfikatorów cyfrowych i symboli literowych jednostek w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 1 z dnia 29 września 2025 r. do Zarządzenia R-14/2021 w sprawie: utworzenia studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Bezpieczeństwo i higiena pracy”, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- Aneks nr 1 z dnia 29 września 2025 r. do Zarządzenia R-17/2021 w sprawie: utworzenia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Menedżer produktu”, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- Aneks nr 1 z dnia 29 września 2025 r. do Zarządzenia R-12/2024 w sprawie: utworzenia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Chemia stosowana”
- Aneks nr 7 z dnia 22 października 2025 r. do Zarządzenia R-66/2023 w sprawie: powołania Komisji Wyborczych Podstawowych Jednostek Organizacyjnych Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego
- Aneks nr 4 z dnia 22 października 2025 r. do Zarządzenia R-42/2020 w sprawie: powołania Zespołu ds. gospodarki odpadami w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego

Polecenia służbowe

- Polecenie służbowe 1/2025 z dnia 4 września 2025 r. w sprawie: obowiązku bezwzględnej realizacji przepisów dotyczących planowania i rozliczania zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego

Aneta Mirosz
dyrektor Biura Rektora

KRONIKA REKTORSKA

lipiec – październik 2025

1 lipca – JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski spotkał się z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr inż. Marcinem Kulaskiem oraz wicewojewodą mazowieckim Patrykiem Fajdkiem. Rozmowy dotyczyły strategii rozwoju uczelni w najbliższych latach, w tym planowanych inwestycji, zwiększenia dostępności do nowoczesnych laboratoriów badawczych, a także rozbudowy oferty edukacyjnej. Podkreślono znaczenie ścisłej współpracy uczelni z instytucjami rządowymi i samorządowymi dla podnoszenia jakości kształcenia oraz wspierania innowacyjności w regionie.

7 lipca – JM Rektor, prof. dr hab. Sławomir Bukowski i poseł Platformy Obywatelskiej, Konrad Frysztak wzięli udział w konferencji prasowej poświęconej otrzymaniu wysokiej dotacji z budżetu państwa na rzecz Uniwersytetu Radomskiego. Poinformowali, że środki w wysokości 18,7 mln zł zostaną przeznaczone na budowę nowoczesnego Centrum Symulacji Medycznych dla Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu.

8 lipca – JM Rektor wziął udział w uroczystości „Czepkowania” absolwentów studiów I stopnia na kierunku Pielęgniarstwo. To wyjątkowe wydarzenie na stałe wpisało się w kalendarz najważniejszych uroczystości akademickich. W tym roku odbyło się po raz czwarty.

30 sierpnia – ponad 50-osobowy peloton pracowników Uniwersytetu Radomskiego na czele z JM Rektorem, jego honorowym patronem, wyruszył na trasę X Jubileuszowego Rektorskiego Rajdu Rowerowego. Trasa rajdu wiodła przez Puszcę Kozienicką

i podradomskie miejscowości z metą w Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli, gdzie w otoczeniu pięknego parku odbyło się uroczyste zakończenie rajdu.

9 września – JM Rektor spotkał się z JM Rektorem Università degli Studi di Palermo. Celem spotkania były rozmowy dotyczące możliwości rozszerzenia i kontynuacji współpracy pomiędzy obydwoma uniwersytetami.

17 września – JM Rektor wziął udział w konferencji inaugurującej drugą edycję Radomskiej Akademii Przedsiębiorczości i Innowacyjności. To inicjatywa rozwijająca umiejętności przedsiębiorcze wśród studentów i doktorantów, budująca lokalny ekosystem wspierania innowacyjności oraz tworząca przestrzeń do współpracy między światem nauki, biznesu i samorządu.

18 września – JM Rektor wraz z wicewojewodą, Patrykiem Fajdkiem, wzięli udział w konferencji dotyczącej powstania na Uniwersytecie Radomskim Laboratorium Sztucznej Inteligencji w Centrum Technologii Cyfryzacji 4.0.

19 września – JM Rektor wraz z władzami Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu odebrali statuetkę Lider Regionu 2025 w kategorii Edukacja Medyczna przyznanej przez redakcję „Echa Dnia”. Uroczysta gala konkursu odbyła się w Zespole Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu.

2 października – JM Rektor w Auli Głównej zainaugurował rok akademicki 2025/2026. Swoją obecnością

uroczystość uświetnili znamienici goście, m.in. Marcin Iskra – dyrektor generalny Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Patryk Fajdek – wicewojewoda mazowiecki, Łukasz Molenda – wiceprezydent Radomia, prof. Mansur Rahnama-Hezavah – sekretarz Rady Doskonałości Naukowej. Podczas uroczystości prof. Marian Gorynia z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu odebrał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego przyznany przez senat naszej uczelni.

12 października – JM Rektor wziął udział w konferencji, podczas „Weekendu z Nauką”, zorganizowanego przez MOK „Amfiteatr”. Jeden z jej tematów był zatytułowany: „Czy Polska powinna przystąpić do strefy euro?”. Podczas spotkania z prof. Sławomirem Bukowskim padło wiele ciekawych argumentów „za” i „przeciw”, a rozmowa stała się okazją do refleksji nad przyszłością gospodarki, finansów oraz miejscem Polski w zmieniającej się Europie.

18 października – JM Rektor wziął udział w obchodach 120-lecia powstania IV Liceum Ogólnokształcącego im. doktora Tytusa Chałubińskiego w Radomiu, którego jest absolwentem.

24 października – JM Rektor wziął udział w uroczystości Dyplomatorium absolwentów kierunku lekarskiego Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Podczas ceremonii dyplomy ukończenia studiów otrzymało 80 absolwentów.

Justyna Ćwiertnia

(...) Z każdym twórcą, prezentującym swoje prace w galerii „Rogatka”, trzeba umieć współpracować i wykreować taki sposób kontaktu, który doprowadzi do sukcesu jego wystawy. Pamiętajmy, twórca jest zawsze najważniejszy, a właściwie jego prace, natomiast ja służę mu pomocą.

KURATOR W GALERII

(z mgr Arturem Wąsowiczem, kuratorem wystaw w galerii „Rogatka”, rozmawia Wojciech Bielawski)

Jesteś kuratorem wystaw czy kuratorem sztuki? Jak zauważyłem, obydwie nazwy są w powszechnym użyciu. Możesz to rozstrzygnąć?

Te dwie nazwy funkcjonują i wzajemnie się uzupełniają. Ta druga ma nieco szerszy zakres, ale dla mnie nie ma to aż tak dużego znaczenia, ponieważ obydwie łączą się w funkcji kuratora galerii Rogatka.

Jest to stosunkowo młody zawód. Jak podają różne źródła powstał zupełnie niedawno, w drugiej połowie XX wieku.

Do pojawienia się takiego zawodu jak kurator doprowadziły ogólne zmiany w historii sztuki. W XX wieku powstały różnego rodzaju ruchy awangardowe, które całkowicie przesunęły granice dotychczasowej sztuki. Niemalże każdy obiekt mógł zostać nazwany sztuką. Jej odbiorcy byli coraz bardziej zagubieni w jej odbiorze. Trzeba było coś zrobić, żeby ich zainteresować twórczością ówczesnych artystów i zachęcić do odwiedzania muzeów, galerii, wystaw czy instalacji.

Czyli, było to tak: ponieważ przeciętny odbiorca takiej sztuki niewiele z niej rozumiał to pojawił się ktoś, kto im o niej opowiedział i wyjaśnił. Czy dobrze to rozumiem?

Powiem nawet, że bardzo dobrze. Rzeczywiście, wtedy twórcy zorientowali się, że potrzeba kogoś, kto potrafił taką „sztukę” wyjaśnić, omówić w czytelny sposób dla oglądających. I tak pewnie narodził się zawód ku-

ratora sztuki. A gdy powstała sztuka conceptualna, która najbardziej wymaga tłumaczenia twórcy przez osobę trzecią to tą osobą stał się właśnie kurator.

A jak było wcześniej? Przecież w naszej mentalności jest pokazanie tego, co zrobiliśmy z oczekiwaniem na aprobatę bądź na uwagi krytyczne oglądających „nasze dzieło”.

W dużym uproszczeniu można to tak sformułować. W wiekach XVIII-XIX istniały tak zwane salony artystyczne, na których prezentowano twórczość muzyczną, literacką czy też malarską. Tak przecież debiutował na przykład Fryderyk Chopin. Byli też bogaci ludzie, często zajmujący

odpowiedzialne stanowiska w ówczesnych państwach, zwani z czasem mecenasami, którzy pomagali finansowo młodym, zdolnym twórcom, opłacali ich szkoły i studia, umożliwiali im wyjazdy do europejskich centrów artystycznych i naukowych.

Jaki zatem powinien być współczesny dobry kurator?

Odpowiem w ten sposób. Jest to profesja, która scala w sobie wiele umiejętności. Jest interdyscyplinarna. Kurator łączy wiedzę artystyczną, organizacyjną i komunikacyjną. Na pewno dużym ułatwieniem w tej pracy jest znajomość historii sztuki, którą można zdobyć studiując albo traktować ją jako życiową pasję. Kurator musi być



Artur Wąsowicz, kurator wystaw w galerii „Rogatka”

jednocześnie dobrym organizatorem – badaczem, który wybiera najlepsze dzieła sztuki i przedstawia je na wystawie w najbardziej zrozumiały i ciekawy sposób. Niezwykle cenna jest też tzw. otwartość na ludzi, łatwość komunikowania się z nimi. Twórcy bywają przecież różni mają różne osobowości, temperamenty, są egocentryczni, kapryśni tak, jak my wszyscy i z każdym z nich trzeba umieć współpracować i wykreować taki sposób kontaktu, który doprowadzi do sukcesu jego wystawy. Pamiętajmy, twórca jest zawsze osobą najważniejszą, a właściwie jego prace, natomiast ja służę mu pomocą, w organizacji i ich zaprezentowaniu.

Jak zostaje się kuratorem wystaw w „Rogatce”?

Zanim zostałem kuratorem w „Rogatce” zajmowałem się wystawami w „Pentagonie”, ale równocześnie pomagałem ówczesnemu kuratorowi, naszemu dziekanowi prof. Andrzejowi Markiewiczowi w organizacji wystaw. Dokładnie obserwowałem, jak przebiega cały proces wystawienniczy od pierwszego kontaktu z twórcą aż po inaugurację wystawy. Muszę dodać, że nasz dziekan robił to naprawdę profesjonalnie. Pomagałem również aranżować wystawy w Galerii Słonecznej. Myślę, że praca w tych miejscach dała mi przepustkę do zostania kuratorem w Rogatce. Muszę też dodać, że bycie kuratorem jest w moim przypadku pracą dodatkową i jednocześnie ogromną frajdą. Jednak przede wszystkim jestem nauczycielem akademickim na Wydziale Sztuki.

Pewnie doskonale pamiętasz swoją pierwszą wystawę jako kurator.

Oczywiście, że pamiętam, tym bardziej że było to całkiem niedawno, w październiku 2024 roku. Była to wystawa prof. Błażeja Ostoi-Lniskiego. To znany artysta – malarz, a także artysta – grafik (warsztatowy) – głównie litograf, projektant książek, plakatów i krojów pism. Od 2020 roku jest

rektorem Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W „Rogatce” prezentował swoje rysunki i grafikę. W otwarciu wystawy uczestniczyło bardzo dużo osób. Można powiedzieć, że galeria dosłownie „pękała w szwach”. Wydaje mi się, że podołałem wszelkim wymaganiom związanym z wystawą i był to mój udany debiut

Czy towarzyszy ci trema podczas otwarcia wystaw?

Trochę tak, ale nie jest to trema paraliżująca. Jednak zawsze jestem „pod napięciem”. Można na przykład kogoś pominąć podczas powitania lub nie powiedzieć czegoś istotnego, co powinienem przekazać zwiedzającym. Trema jednocześnie mobilizuje, nie wpada się w rutynę, co czasami zdarza się nawet najlepszym. Zawsze staram się, by autor, przyjeżdżając do nas, czuł się dobrze zarówno na wydziale, jak i podczas otwarcia wystawy.

Galeria „Rogatka” jest już znanym i szanowanym przez twórców miejscem, w którym warto pokazać swoją twórczość, tym bardziej że wystawiali w niej artyści z „najwyższej półki” jak na przykład Wojciech Fangor, Adam Myjak, Antoni Porczak, Jan Wołek, Andrzej Gieraga czy Aleksander Olszewski.

Historia wystaw w Rogatce jest bogata. Dotychczas wystawiało tutaj prace ponad dwustu twórców z całego świata. Gdyby nie przerwy spowodowane pandemią i remontem, wystaw tych byłoby blisko trzysta. Mniej więcej do połowy przyszłego roku mamy już komplet wystawców. Istotne jest to, że Rogatka jest traktowana przez wystawiających z coraz większą atencją i jest dosyć długa kolejka chętnych na zaprezentowanie swojego dorobku. Profesor Aleksander Olszewski, twórca i założyciel tej galerii, może być dumny, że swoje prace prezentują w niej wybitni twórcy.

Przejdźmy teraz do kulisów wystaw. Kontaktuje się z Tobą artysta-ma-

larz, że chciałby zaprezentować swoje prace w galerii „Rogatka”. Od czego zaczynasz?

Przede wszystkim od zapoznania się z twórczością danego artysty. Potem dokonujemy wyboru prac i bardzo często autorzy przyjeżdżają i wspólnie w przestrzeni wystawienniczej znajdujemy najbardziej odpowiednie miejsce dla każdej pracy. Tak powstaje scenografia z prac aranżowanych w przestrzeni wystawienniczej. Wcześniej oczywiście ustaliśmy termin wystawy. Następnym krokiem jest przygotowanie folderu o autorze, jego dorobku, wystawach i nagrodach. Oczywiście na każdą wystawę zapraszamy też media, które później relacjonują jej przebieg.

Jak mocno ingerują twórcy w rozmieszczenie ich prac w galerii?

Zanim odpowiem na Twoje pytanie to wydaje mi się, że kurator powinien wykazać się takim zmysłem wystawienniczym, który pozwoli mu w określonych parametrach przestrzeni wystawienniczej rozmieścić dane prace. Tym bardziej, że współczesne wystawy to są zarówno obiekty płaskie, jak i obiekty przestrzenne. Natomiast jeśli pytasz o udział twórców w rozmieszczeniu ich prac w tak zwanej przestrzeni wystawienniczej, to bywa z tym różnie. Niektórzy samodzielnie dokonują wyboru prac, które mają być wystawione, inni natomiast konsultują to ze mną i wspólnie wybieramy prace, które mają być na ekspozycji.

Galeria „Rogatka” z założenia prezentowała prace nauczycieli akademickich z polskich i zagranicznych uczelni artystycznych. Czy tak jest nadal?

Staramy się przestrzegać tej zasady, ale bywają wyjątki. Dużą rolę w prezentacji dorobku twórców odgrywają kontakty moje, dziekana, prodziekanów, którzy w ramach programu Erasmus prowadzą zajęcia, a także wystawiają swoje prace w uczelniach zagranicznych, a dzieła

pracowników tychże uczelni często prezentujemy w „Rogatce”. Służą temu też plenery, które wspólnie organizujemy.

Czy Galeria „Rogatka” wystawiając prace artystów, stara się, ażeby ułożyły się one w jakiś cykl wystawienniczy lub by był jakiś leitmotiv dla kilku prezentacji?

Nie, nie staramy się ustalać jakichś wytycznych dla autorów, natomiast prezentujemy twórców ciekawych, oryginalnych, czasami też niekoniecznie dobrze znanych, dla których prezentacja w naszej galerii jest niekiedy, może nie debiutem, ale dopiero tutaj autor rozpoczyna swoją drogę wystawienniczą.

Najbardziej znane galerie czy muzea są zobligowane do ubezpieczenia prezentowanych tam prac. Jeśli są to dzieła twórców tak znamienitych jak Rembrandt, Salvador Dali, van Gogh, to koszty tego ubezpieczenia są kolosalne. A jak jest w przypadku galerii Rogatka?

My jako galeria zapewniamy, w miarę swoich możliwości, zabezpieczenie tych prac. Galeria jest monitorowana. Staramy się, żeby tym pracom nic się nie stało, żeby ich nie

uszkodzić i by zwrócić je w takim stanie, jak otrzymaliśmy od wystawiającego. Natomiast w innych galeriach Wydziału Sztuki zdarzały się jednak przypadki, kiedy ginęły prace studentów, a także wykładowców naszego wydziału. Ja również, wystawiając swój dorobek w Galerii Słonecznej, straciłem trzy prace.

Traktując to nieco humorystycznie, można powiedzieć, że twoje prace znalazły uznanie w oczach tych, którzy je zabrali...

Mniej więcej w ten sposób wszyscy mnie pocieszali, ale ja byłem mocno przywiązany do tych prac i naprawdę nie chciałem się z nimi w ten sposób rozstawać.

I ostatnie pytanie. Co zobaczymy w galerii „Rogatka” w najbliższych miesiącach?

W najbliższym czasie, odwiedzający galerię „Rogatka”, będą mogli zapoznać się z pracami z pogranicza grafiki i animacji oraz wirtualnej rzeczywistości autorstwa prof. Lecha Polcyna z ASP w Krakowie, następnie z twórczością malarską profesora i rektora Wojciecha Pukocza z ASP we Wrocławiu. Nowy rok wystawienniczy, rozpoczniemy od wystawy prac dra hab.

Tomasza Matuszewicza. Serdecznie zapraszam już teraz, w imieniu swoim oraz dziekana Wydziału Sztuki na wymienione i przyszłe wystawy w galerii „Rogatka”.

Bardzo dziękuję za rozmowę.

*z Arturem Wąsowiczem,
kuratorem wystaw
w galerii „Rogatka”,*

rozmawiał Wojciech Bielawski

(od red.) Artur Wąsowicz – ur. w 1986 roku, absolwent Wydziału Sztuki Politechniki Radomskiej, kierunek Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuk Plastycznych, o specjalizacji działania artystyczne. Dyplom z wyróżnieniem w Pracowni Rzeźby dra Wiesława Jelonka, aneks w Pracowni Malarstwa prof. Andrzeja Gieragi oraz aneks w Pracowni Grafiki Warsztatowej prof. Andrzeja Markiewicza. Twórczość w zakresie rzeźby, ceramiki oraz rysunku. W kręgu zainteresowań znajdują się również zagadnienia związane z grafiką warsztatową oraz komputerową. Uczestnik oraz autor kilku wystaw zbiorowych i indywidualnych. Nagrody i wyróżnienia w konkursach krajowych i międzynarodowych. Obecnie, pracownik Wydziału Sztuki Uniwersytetu Radomskiego, na stanowisku asystenta w Pracowni Rzeźby, gdzie prowadzi zajęcia z zakresu rzeźby, ceramiki oraz intermedii.

WYDARZENIA

Plany uczelni

Z MINISTREM O UNIwersytecie

1 lipca rektor Uniwersytetu prof. Sławomir Bukowski spotkał się z ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr. inż. Marcinem Kulaskiem. W spotkaniu uczestniczył także wicewojewoda mazowiecki Patryk Fajdek.

Wtrakcie spotkania rektor prof. S. Bukowski przedstawił ministrowi M. Kulaskowi główne punkty strategii rozwoju uczelni w najbliższych latach, w tym planowanych inwestycji, zwiększenia

dostępności do nowoczesnych laboratoriów badawczych, a także rozbudowy oferty edukacyjnej. Dodał, że w obecnej, tak dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, uczelnie wyższe muszą być bardzo elastyczne

w dostosowaniu swojej oferty dydaktycznej do zapotrzebowań rynku pracy, co wiąże się często z dużymi nakładami finansowymi.

Minister M. Kulasek w odpowiedzi na informacje przekazane przez

rektora podkreślił, że ministerstwo dołoży wszelkich starań w zakresie realizacji inicjatyw uczelni w zakresie rozwoju badań naukowych oraz wdrażania nowoczesnych technologii w dydaktyce i badaniach naukowych. Natomiast wicewojewoda mazowiecki Patryk Fajdek podkreślił znaczenie uczelni jako istotnego czynnika wspierającego rozwój lokalnej gospodarki i integracji społecznej.

(red.)

Od lewej: Marcin Kulasek – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Patryk Fajdek – wicewojewoda mazowiecki i Sławomir Bukowski rektor Uniwersytetu Radomskiego



Było uroczyste i dostojnie

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2025/2026

Siedemdziesiąta piąta inauguracja roku akademickiego 2025/2026 w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego odbyła się 2 października, czyli tym razem w pierwszy a nie w drugi czwartek miesiąca, jak bywało wcześniej.

Mimo odstępstwa od tradycji, uroczystość przebiegła bez żadnych zakłóceń zgodnie ze starannie przygotowanym scenariuszem przygotowanym przez Biuro Rektora, który wypełniły: hymn państwowy, wniesienie sztandaru Uczelni, przemówienie JM Rektora, immatrykulacja studentów pierwszego roku, wręczenie odznaczeń, nadanie tytułu doktora honoris causa, przemówienia okolicznościowe, wykład inauguracyjny i tradycyjne odśpiewanie *Gaudeamus igitur*.

Inaugurację poprzedziła msza święta w radomskiej katedrze p.w. Opieki NMP odprawiona w intencji



Msza św. dla pracowników Uniwersytetu Radomskiego w Katedrze Radomskiej

społeczności akademickiej przez ks. dr. Marka Solarczyka – biskupa radomskiego oraz ks. kan. Krzysztofa Ćwieka – proboszcza parafii katedralnej. Wejście senatu Uniwersytetu Radomskiego główną nawą radomskiej katedry jest zawsze podniosłe i stanowi dla obserwujących go wiernych niezapomniany widok.

Punktualnie o godzinie 12.00 członkowie senatu i władze uczelni wkroczyli do Auli Głównej, a po nich troje studentów wniosło sztandar Uniwersytetu Radomskiego.

Tradycją uroczystości inauguracji nowego roku akademickiego jest udział w niej znamienitych gości. Tym razem byli to m. in.: Marcin Iskra – dyrektor generalny Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Patryk Fajdek – wicewojewoda mazowiecki, Łukasz Molenda – wiceprezydent Radomia, prof. Mansur Rahnema-Hezavah – sekretarz Rady Doskonałości Naukowej. Obecni byli także przedstawiciele zaprzyjaźnionych uczelni, prezesi spółek i firm oraz wiele innych osób ze świata nauki, szkolnictwa i kultury.

Po przywitaniu zaproszonych gości JM Rektor prof. Sławomir Bukowski wygłosił przemówienie, w którym podkreślił rolę naszego Uniwersytetu w sprostaniu wyzwaniom współczesności takim jak: rewolucja cyfrowa, rozwój sztucznej inteligencji, transformacja energetyczna, a także globalne wyzwania klimatyczne, gospodarcze i społeczne. Uniwersytet Radomski odpowiada na te wyzwania poprzez kształcenie przyszłych elit intelektualistów i specjalistów, których wiedza i umiejętności są zgodne z potrzebami nowoczesnej gospodarki. Na zakończenie wystąpienia powiedział: *Naszym obowiązkiem jest przygotować młodych ludzi nie tylko do podjęcia pracy w zawodach, które istnieją dziś, ale także do radzenia sobie w realiach, w których pojawiać się będą zawody i specjalności dopiero kreowane przez rozwój technologii. Tylko w ten sposób możemy zagwarantować, że Uniwersytet będzie nieustannie pełnił swoją misję – misję*



Rektor prof. S. Bukowski otwiera r. ak. 2025/2026 na Uniwersytecie Radomskim



Immatrykulacja studentów I roku



Od lewej: dr hab. inż. Przemysław Motyl, prof. URad., dr inż. Marta Ogorzałek, dr Mikołaj Olszewski, dr inż. Marcin Wikło, prof. URad., JM Rektor prof. Sławomir Bukowski, Marcin Iskra – Dyrektor Generalny Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

śłużby społeczeństwu, gospodarce i państwu zawartą w słowach „Ku godnej przyszłości”. Uniwersytet Radomski był i jest w swojej siedemdziesięcioletniej historii także ważnym filarem rozwoju Radomia i całego regionu Mazowsza.

Po przemówieniu rektora odbyła się uroczysta immatrykulacja studentów I roku, którą poprowadziła prorektor dr hab. Elżbieta Sałata, prof. URad. Ślubowanie złożyli także przedstawiciele reprezentujący grupę studentów – cudzoziemców rozpoczynających studia w naszej Uczelni, których jest coraz więcej.

Po immatrykulacji wręczono dyplomy doktorom habilitowanym. Otrzymali je: Przemysław Motyl – doktor habilitowany nauk inżynierjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria mechaniczna z Wydziału Mechanicznego oraz Andrzej Rułka – doktor habilitowany sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki – pracownik Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu. Tradycyjnie promocje doktorskie, ślubowanie i wręczenie dyplomów doktorom odbędzie się podczas uroczystego posiedzenia Senatu.

Następnie zasłużonym pracownikom uczelni wręczono Krzyże Zasługi, Medale za Długoletnią Służbę i Medale Komisji Edukacji Narodowej. Otrzymali je:

Srebrny Krzyż Zasługi – Roman Pniewski z Wydziału Transportu, Elektrotechniki i Informatyki.

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę – Katarzyna Nowak z Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego. *Medale Brązowe za Długoletnią* – Katarzyna Pietrzak z Wydziału Sztuki i Paweł Śwital z Wydziału Prawa i Administracji.

Medale Komisji Edukacji Narodowej za szczególne Zasługi dla Oświaty i Wychowania – Iga Jasińska, Marcin Wikło i Przemysław Motyl z Wydziału Mechanicznego, Kamal Morshed i Marta Ogorzałek z Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu,



Prof. dr hab. Mansur Rahnema-Hezavah – Sekretarz Rady Doskonałości Naukowej



Dr inż. Przemysław Motyl, prof. URad i dr Andrzej Rułka z Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu chwilę po wręczeniu przez rektora prof. S. Bukowskiego dyplomów z nominacją na stopień naukowy doktora habilitowanego



Prof. Marian Gorynia z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, doktor honoris causa Uniwersytetu Radomskiego przyjmuje gratulacje od rektora prof. Sławomira Bukowskiego

Mikołaj Olszewski z Wydziału Prawa i Administracji.

Niezwykle podniosłą częścią inauguracji było nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego profesorowi Marianowi Goryni z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Tytuł ten jest niezwykle ceniony w środowisku naukowym i stanowi symboliczny akt przyjęcia do społeczności akademickiej danej uczelni. Profesor Marian Gorynia to wybitny i ceniony polski ekonomista i naukowiec, którego dorobek badawczy, działalność edukacyjna i organizacyjna stanowią niedościgniony wzór dla krajowego środowiska akademickiego. Laudację wygłosił JM Rektor prof. S. Bukowski, a o osiągnięciach i ogromnym dorobku naukowym prof. Mariana Goryni mówili recenzenci: prof. Alojzy Nowak – rektor Uniwersytetu Warszawskiego i prof. Piotr Misztal – pracownik naszego Uniwersytetu. Trzecim z recenzentów był prof. Piotr Jedynak – JM Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, który, niestety, nie mógł wziąć udziału w uroczystości.



Wykład doktora honoris causa URad. prof. Mariana Goryni

Jak corocznie, uroczystość uświetnił występ chóru akademickiego pod kierownictwem Agnieszki Kobierskiej.

Wykład inauguracyjny pt. „Czy nauki ekonomiczne mogą być fascynujące?” wygłosił profesor Marian Gorynia doktor honoris causa naszego Uniwersytetu.

Po wykładzie JM Rektor prof. S. Bukowski wygłosił tradycyjną formułę: *Rok akademicki 2025/2026*

uważam za otwarty. Uroczystość zakończyło odśpiewanie Gaudeamus igitur („Radujmy się więc”), najpopularniejszego na świecie hymnu studenckiego, który jest pochwałą młodości i życia studenckiego, choć zawiera też refleksję nad przemijalnością ludzkiego żywota.

Wojciech Bielawski



Uczestnicy inauguracji roku akademickiego



Erasmus+

AUTOMOTIVE ACADEMY NA MECHANICZNYM



Od 22 do 26 września na Wydziale Mechanicznym zrealizowano część praktyczną kolejnej edycji projektu zatytułowanego „Erasmus+ Automotive Academy (EAA)”, podczas których studenci z Grecji, Litwy, Łotwy i Polski rozwijali swoje umiejętności w zakresie inżynierii motoryzacyjnej. Projekt w formule Blended Intensive Programme (BIP) łączący naukę stacjonarną z zajęciami online.

Przypomnijmy: w roku 2021 zainicjowano projekt Erasmus+ Automotive Academy (EAA). Jego pomysłodawcą i koordynatorem jest dr hab. inż. Krzysztof Górski, prof. URad., kierownik Katedry Pojazdów Samochodowych na Wydziale Mechanicznym. Dzięki współpracy międzynarodowej z partnerskimi uczelniami europejskimi, studenci naszego Uniwersytetu oraz ich rówieśnicy z zagranicy mają możliwość uczestnictwa w projekcie, który umożliwia im poszerzanie wiedzy i kompetencji inżynierskich, a także poznawanie zasad studiowania w innych krajach, ich historii, kultury i obyczajów. Począwszy od 2025 roku, zmieniono formułę programu EAA, który jest obecnie realizowany w ramach Blended Intensive Programme (BIP) i wspierany finansowo ze środków programu Erasmus+. O wszystkich dotychczasowych edycjach tego projektu informowaliśmy na łamach „Kuriera Uniwersyteckiego”.

W uroczystym rozpoczęciu wrześniowej edycji projektu na Wydziale Mechanicznym udział wzięli m.in.: dr hab. inż. Andrzej Puchalski, prof. URad. – dziekan Wydziału Mechanicznego, PhD Dimitrios Tziourtioumis z International Hellenic University, Agnieszka Dąbrowska – kierownik Działu Współpracy z Zagranicą, Monika Żuchowska-Grzywacz – koordynator programu Erasmus+



Studenci EAA z certyfikatami ukończenia kolejnej edycji projektu

na Wydziale Ekonomii i Finansów, a także pracownicy Wydziału Mechanicznego, studenci kół naukowych „Turbodoładowani” i „URad. Racing Team”, przedstawiciele zaprzyjaźnionego Studenckiego Koła Naukowego „Impuls” z Politechniki Świętokrzyskiej oraz absolwenci kierunku samochodowego, którzy zaprezentowali m.in. elektryczne BMW oraz pojazd „Apolion”.

Poniedziałkowa część wydarzenia obejmowała prezentację założeń BIP EAA, promocję Uniwersytetu Radomskiego, Wydziału Mechanicznego oraz Radomia, a także pokaz wyposażenia laboratoryjnego Katedry Pojazdów Samochodowych (KPS). Szczegółne zainteresowanie

uczestników wzbudziły symulatory dachowania i zderzenia czołowego. Uczestnicy mieli również okazję przetestować podczas jazdy elektryczne pojazdy zbudowane przez studentów i pracowników Katedry Pojazdów Samochodowych. Dużym zainteresowaniem cieszyło się także BMW przystosowane do driftu, które stanowiło jedną z głównych atrakcji pokazu. (*red.: drift to widowiskowa technika jazdy polegająca na celowym wprowadzaniu pojazdu w kontrolowany poślizg, z zachowaniem jak największej prędkości i kąta poślizgu*). Studenci z Politechniki Świętokrzyskiej, zrzeszeni w Studenckim Kole Naukowym „Impuls” zaprezentowali własnoręcznie skonstruowanego

łazika marsjańskiego, wzbudzając duże zainteresowanie uczestników. Spotkanie stało się także okazją do międzynarodowej wymiany doświadczeń w zakresie budowy i sterowania dronami.

Po motoryzacyjnych emocjach organizatorzy spotkania zaprosili uczestników na wspólnego grilla. W menu znalazły się tradycyjne grillowe przysmaki: kiełbaski, kaszanki, burgery oraz pieczone ziemniaki, a także kulinarna niespodzianka – „spécialité de la maison”, czyli pieczone ośmiorniczki.

Kolejne dni projektu obejmowały realizację zajęć laboratoryjnych, podczas których międzynarodowe grupy studentów wykonywały ćwiczenia z zakresu techniki samochodowej.

Jedną z atrakcji programu była wycieczka do Warszawy, podczas której uczestnicy programu poznali naszą stolicę.

Zwieńczeniem projektu był egzamin końcowy, po którym wszystkim uczestnikom wręczono certyfikaty potwierdzające zaliczenie części merytorycznej programu. Twórca projektu EAA, dr hab. inż. Krzysztof Górski, prof. URad., podziękował uczestnikom wydarzenia za ich aktywny udział oraz organizatorom za zaangażowanie w jego realizację. Swoje wystąpienie zakończył wymownym apelem skierowanym do uczestników EAA: *Bądźcie dumni z bycia inżynierami. Inżynier to twórca – podążajcie więc ścieżką twórców, inżynierów i pasjonatów motoryzacji.*

Relacja z BIP EAA znajduje się na stronie internetowej, która jest dostępna po zeskanowaniu kodu QR.

Kolejna edycja BIP EAA planowana jest na wrzesień 2026 r. Wiemy, że do inicjatywy chcą dołączyć uczelnie z Turcji oraz Kazachstanu. Będziemy o tym informować na łamach „Kuriera Uniwersyteckiego”.

Wojciech Bielawski



Studenci z Erasmus+ Automotive Academy podczas zajęć praktycznych w Katedrze Pojazdów Samochodowych

Stypendystka Uniwersytetu Południowej Karoliny

NA SZLAKACH AFROAMERYKAŃSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

(z dr Ewą Klęczaj-Siarą z Katedry Neofilologii Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego
rozmawia Wojciech Bielawski)

Po raz kolejny była Pani na stażu naukowym w USA, tym razem w Columbia na tamtejszym Uniwersytecie Południowej Karoliny. W ramach jakiego programu?

Przebywałam tam przez cały sierpień i w ramach programu Bridge USA – *Short-Term Scholar Exchange Program*, odbyłam staż naukowy na Uniwersytecie Południowej Karoliny w mieście Columbia, USA.

W roku 2023 otrzymała Pani, jako jedyna osoba z Polski, stypendium naukowe z Departamentu Stanu USA – Study of the U.S. Institute (SUSI) for Scholars on U.S. Culture, Identity and Society. Pisaliśmy o tym w: „Kurierach” nr 1/9/2023 i 3/11/2023. Czym różni się te stypendia?

SUSI for Scholars to coroczny program rządu amerykańskiego, w ramach którego do USA zapraszani są amerykańscy z całego świata, aby wspólne badać kwestie tożsamości etnicznej i rasowej. W 2023 roku podczas sześciotygodniowego stypendium przebywałam na Uniwersytecie Nowego Jorku w towarzystwie siedemnastu stypendystów z innych krajów. Oprócz prowadzenia własnych badań, wspólnie z amerykańskimi naukowcami uczestniczyliśmy w seminariach oraz wydarzeniach kulturalnych. To niezapomniany pobyt, podczas którego nawiązałam wspaniałe kontakty z ludźmi z wielu

odległych zakątków świata, a także odnalazłam nieocenione inspiracje do dalszej pracy naukowej.

Tegoroczne stypendium było indywidualnym programem badawczym. Na Uniwersytecie Południowej Ka-

roliny przeprowadziłam obszerną kwerendę biblioteczną, nawiązałam kontakty ze specjalistami z dziedziny afroamerykańskiej literatury dziecięcej oraz przygotowałam projekt monografii.



Od lewej: USC – prof. Dianne Johnson-Fellings, dr Ewa Klęczaj-Siara oraz prof. Nancy Tolson

Uniwersytet Columbia w Południowej Karolinie to jeden z najstarszych amerykańskich uniwersytetów.

Uniwersytet Południowej Karoliny to uczelnia publiczna założona w 1801 roku. To historyczne miejsce związane z takimi wydarzeniami jak Rewolucja Amerykańska, Wojna Secesyjna, niewolnictwo oraz Ruch Praw Obywatelskich. Do 1963 roku uczelnia przyjmowała wyłącznie białych studentów. Dopiero wskutek działalności afroamerykańskich aktywistów stała się wielorasowym ośrodkiem edukacyjnym. Do dziś uniwersytet upamiętnia wspomniane epizody poprzez liczne wystawy w Muzeum Uniwersyteckim McKissick, przedstawienia w Teatrze Longstreet, a także pomniki na terenie historycznej części uczelni.

Od wielu lat prowadzi Pani badania w zakresie literaturoznawstwa i kulturoznawstwa amerykańskiego ze szczególnym uwzględnieniem kwestii etniczno-rasowych oraz ich obecności w dziecięcej literaturze afroamerykańskiej. Rozumiem, że kontynuowała Pani swoje badania podczas tego pobytu?

Podczas pobytu na amerykańskiej uczelni badałam literackie wizerunki afroamerykańskich społeczności, przeprowadziłam kwerendę biblioteczną oraz uczestniczyłam w spotkaniach naukowych z wykładowcami Wydziału Języka Angielskiego i Literatury oraz Wydziału Studiów Afroamerykańskich. Obydwie jednostki znane są z licznych projektów i publikacji na temat rozwoju afroamerykańskiej literatury dziecięcej, współczesnych trendów w literaturze etnicznej i rasowej w Stanach Zjednoczonych oraz retoryki politycznej w tekstach literackich. Nawiązałam wspaniałe kontakty z wybitnymi naukowcami i autorami współczesnej afroamerykańskiej literatury dziecięcej. Między innymi poznałam Profesor Dianne Johnson-Feelings, wielokrotnie nagradzaną autorkę takich książek jak *His for Harlem* (2022), *IndigoDre-*



McLeod Plantation, dawna plantacja niewolników

aming (2022), *Ida B. Wells Marches for the Vote* (2024), a także Profesor Nancy Tolson, znaną badaczkę literatury dziecięcej oraz autorkę książki *Black Children's Literature Got de Blues* (2008).

W Internecie przeczytałam, że Uniwersytet Południowej Karoliny znany jest z bogatych zbiorów bibliotecznych, zwłaszcza w zakresie kultury i literatury afroamerykańskiej.

Biblioteka Ernest F. Hollings Special Collections Library to największa biblioteka uniwersytecka w stanie Południowej Karoliny. Zawiera liczne kolekcje dawnej oraz współczesnej literatury amerykańskiej. W ramach stypendium otrzymałam specjalny dostęp do uniwersyteckiej kolekcji *The Augusta Baker Collection of African-American Children's Literature & Folklore*, zawierającej unikatowe w skali światowej egzemplarze afroamerykańskiej literatury dziecięcej na terenie Stanów Zjednoczonych. To kolekcja stworzona przez znaną afroamerykańską bibliotekarkę Augustę Baker, która zgromadziła podobne zasoby w nowojorskiej bibliotece The Schomburg Center for Research in Black Culture, największego ośrodka kultury afroamerykańskiej w USA. The South Carolina Center for Community Literacy oraz

Richland Library to kolejne miejsca na terenie Uniwersytetu Południowej Karoliny w Columbii udostępniające naukowcom cenne zbiory oraz praktyczne informacje dotyczące krajowych i międzynarodowych nagród oraz rankingów literackich. Tu miałam okazję poznać ekspertów i pasjonatów afroamerykańskiej literatury dziecięcej.

Uczestniczyłam również w wydarzeniach kulturalnych na terenie uczelni. Jednym z nich było spotkanie artystyczne Soul HAUSS Session z udziałem znanej afroamerykańskiej poetki Nikkey Finney, która pracuje w Katedrze Literatury Południowej Uniwersytetu Karoliny Południowej oraz publikuje liczne teksty poetyckie i eseistyczne. Niezwykle ożywiona dyskusja na temat równości społecznych w gronie artystów i naukowców różnych ras na zawsze pozostanie w mojej pamięci. To była doskonała lekcja tolerancji i otwartości na inne kultury.

Czy Amerykanie pielęgnują miejsca związane z historią i kulturą Afroamerykanów? Przejawy segregacji rasowej nadal zdarzają się, na szczęście sporadycznie.

W związku z prowadzonymi badaniami nad kwestiami rasy w Stanach Zjednoczonych, odwiedziłam miejsca związane z historią i kulturą Afroame-

rykanów. Niezapomniane wrażenie zrobiło na mnie Charleston, jedno z najstarszych miast USA, położone u wybrzeża Atlantyku w Południowej Karolinie. To historyczne centrum handlu niewolnikami. Rozpoczęłam od Międzynarodowego Muzeum Afroamerykanów upamiętniającego tysiące niewolników, którzy byli przewożeni statkami do tamtejszego portu. Charleston to również perła architektury kolonialnej. Wąskie uliczki z zabytkowymi willami i kościołami, a także licznymi budynkami lokalnego uniwersytetu tworzą niezwykłą atmosferę. W centrum starego miasta znajduje się ośrodek badawczy Avery Research Center należący do uczelni College of Charleston. Tu zwiedziłam wystawy poświęcone historii afroamerykańskiej z okresu Ruchu Praw Obywatelskich, a także skorzystałam z zasobów bibliotecznych zawierających najnowszą literaturę na temat działalności politycznej Afroamerykanów.

W niektórych miejscach Ameryki można jeszcze zobaczyć dawne plantacje, na których pracowali niewolnicy.

Południowa Karolina znana jest również z miejsc, które w przeszłości funkcjonowały jako plantacje niewolników. Odwiedziłam trzy takie ośrodki. Magnolia Plantation, McLeod Plantation oraz Boone Hall Planatation. Zwiedzanie plantacji byłych niewolników to niezwykle poruszające przeżycie, zwłaszcza gdy przewodnikami są potomkowie niewolników dzielący się swoimi rodzinnymi opowieściami. Tu nadal można zobaczyć, jak uprawia się bawełnę, w jakich warunkach żyli niewolnicy, jak opierali się białemu systemowi oraz potajemnie pielęgowali swoje afrykańskie tradycje.

Boone Hall Planatation znana jest z przepięknej Alei Dębów prowadzącej do rezydencji ówczesnych właścicieli niewolników. To wyjątkowe miejsca dziedzictwa kulturowego Afroamerykanów. Tu rozwijała się



Boone Hall Planatation znana jest z przepięknej Alei Dębów prowadzącej do rezydencji ówczesnych właścicieli niewolników



Charleston, jedno z najstarszych miast USA i perła architektury kolonialnej. Na zdjęciu College of Charleston

afrykańska kultura Gullah Geechee, która do dziś została zachowana przez czarnoskórych mieszkańców wybrzeża Karoliny Południowej w formach muzycznych, w sztuce ludowej, w kuchni i w zwyczajach. Gullah to również nazwa dialektu, którym posługiwali się niewolnicy i ich potomkowie do końca dziewiętnastego wieku.

Była Pani również w miejscu, gdzie znajduje się pomnik patrona naszego Uniwersytetu Kazimierza Pułaskiego.

Będąc w południowo-wschodniej części USA, gdzie odbywały się strategiczne walki amerykańskiej wojny o niepodległość, nie mogłam pominąć miejsc związanych z patronem naszej uczelni – Kazimierzem Pułaskim. W samym sercu miasta Sawanna,

w stanie Georgia, znajduje się Monument Kazimierza Pułaskiego, który upamiętnia śmierć naszego patrona podczas szturmowania miasta w 1779 roku. W okolicach Sawanny zwiedziłam również narodowy pomnik USA - Fort Pulaski. Chociaż powstał wiele lat po śmierci generała, to nosi jego imię i w ten sposób upamiętnia polsko-amerykańskiego bohatera.

Z Pani relacji wynika, że udział w stypendium amerykańskiego uniwersytetu spełnił Pani oczekiwania zarówno pod względem naukowym jak i kulturowym.

Podsumowując mój pobyt, mogę stwierdzić, że południe Stanów Zjednoczonych to niezwykle region, zwłaszcza dla pasjonatów kultury afroamerykańskiej. To miejsce, które przekonuje, iż kultura amerykańska nigdy nie byłaby tak interesująca i różnorodna, gdyby nie zasługi tamtejszej ludności pochodzenia afrykańskiego.

(od red.) **Dr Ewa Klęczaj-Siara** – amerykańska, prowadzi badania w zakresie literaturoznawstwa i kulturoznawstwa amerykańskiego. Interesuje się kwestiami etniczno-rasowymi oraz ich

obecnością w literaturze afroamerykańskiej. Jest autorką monografii *Pokochać Czerń* (UTH Radom, 2015) oraz licznych artykułów w czasopismach polskich i zagranicznych, m.in. *College Literature*, *International Research in Children's Literature*, *Res Rhetorica*, *Polish Journal of American Studies*. Jest członkiem następujących stowarzyszeń naukowych: *Polish Association for American Studies*, *International Research Society for Children's Literature*, *Children's Literature Association* on.

„Lider Regionu 2025” – rozstrzygnięty

„MEDYCZNY” NAGRODZONY

Wysokie standardy kształcenia studentów na Wydziale Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu zostały zauważone i docenione przez kapitułę konkursu „Lider Regionu”. Na Wielkiej Gali zorganizowanej w Szkole Muzycznej im. Oskara Kolberga w Radomiu władze wydziału odebrały prestiżową statuetkę.

Konkurs „Lider Regionu” *Echa Dnia* w tym roku był zorganizowany po raz dziewiętnasty. Na Wielkiej Gali WNMiNoZ reprezentowali: dziekan dr hab. n.med. Ryszard Tomasiuk, prof. URad., prodziekan dr hab. inż. Emilia Klimaszewska, prof. URad. oraz prodziekan dr n. o zdr. Justyna Natora. Obecny był również rektor Uniwersytetu prof. Sławomir Bukowski.

Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu z roku na rok dynamicznie się rozwija, zarówno pod względem infrastrukturalnym, jak i dydaktycznym. Studenci kształcą się na czterech kierunkach: pielęgniarstwo, kosmetologia, fizjoterapia oraz na kierunku lekarskim. Wyniki otrzymanych akredytacji – na kierunku lekarskim na 6 lat i na pielęgniarstwie na 5 lat – są potwierdzeniem



Dziekan WNMiNoZ dr hab. n. med. Ryszard Tomasiuk, prof. URad. podczas gali konkursu „Lider Regionu”

wysokich standardów kształcenia przyszłych lekarzy, pielęgniarek czy położnych.

Nowoczesna baza naukowa, m.in. kompleks dydaktyczny Collegium Anatomicum, w którym studenci zdobywają wiedzę z zakresu

nauk morfologicznych oraz nowoczesne metody kształcenia i współpraca z najlepszymi ośrodkami klinicznymi spełniają europejskie i światowe standardy kształcenia. Wszystko to pozwala patrzeć w przyszłość z nadzieją i przekonaniem, że z Uniwer-

sytetu Radomskiego „wyjdą” najlepsi pracownicy służby zdrowia.

Gratulujemy sukcesu i życzymy, by wydział nadal prężnie się rozwijał i kształcił dobrych medyków.

Oprac. Karolina Derleta

„Czepkowanie” absolwentów kierunku pielęgniarstwo

PIELĘGNIARSKIE ŚLUBOWANIE

Zawód pielęgniarki/pielęgniarsza obok doskonałej znajomości aspektów medycznych to również misja i troska o pacjenta. Dlatego dobra pielęgniarka/ dobry pielęgniarsza są na wagę złota „aby ludziom dać spokój i słońce, by cierpiącym przywrócić nadzieję” – jak śpiewają absolwenci pielęgniarstwa w swoim hymnie.

W murach Uniwersytetu Radomskiego 8 lipca odbyło się kolejne już tradycyjne „czepkowanie” absolwentów studiów I stopnia na kierunku pielęgniarstwo. To jedno z najważniejszych w roku uroczystości na Wydziale Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu.

W tym roku symboliczne czepki pielęgniarskie odebrało 23 absolwentów. Wśród żeńskiej większości znalazł się jeden pielęgniarz.

Podczas uroczystości nowe pielęgniarki i położne otrzymały z rąk prodziekan Justyny Natory symboliczne czepki pielęgniarskie. W swoim przemówieniu pani dziekan podkreśliła, że *pielęgniarstwo to nie tylko nauka i technika, ale przede wszystkim wrażliwość i empatia wobec drugiego człowieka*. Absolwenci złożyli ślubowanie i odśpiewali tradycyjny hymn pielęgniarek i położnych, którego nie mogło zabraknąć.



Uroczyste ślubowanie absolwentów kierunku pielęgniarstwo



Na uroczystość przybyli zaproszeni goście: ks. bp dr Marek Solarczyk, Patryk Fajdek – wicewojewoda województwa mazowieckiego, Mariola Łodzińska – prezes Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych, Małgorzata Sokulska – przewodnicząca

Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Radomiu, a także dyrektorzy szpitali, zaprzyjaźnionych uczelni oraz placówek medycznych.

Nowym pielęgniarkom i pielęgniarzowi życzymy cierpliwości i profesjonalizmu, z którym opuszczają

mury Uniwersytetu, niewyczerpanych pokładów empatii i sukcesów na pielęgniarskiej drodze.

Oprac. Karolina Derleta

Bal Lekarza rocznika 2019-2025

NAUKA ZAKOŃCZONA Z PRZYTUPEM

Bal Lekarza to impreza wyjątkowa, wieńcząca lata nauki, wyrzeczeń i przygotowania do trudnego zawodu. Ale jest to też impreza otwierająca nową część życia. Teraz już, po zdanym Lekarskim Egzaminie Końcowym, studenci stają się zawodowymi lekarzami. Ale zanim na ich szyjach zawisną stetoskopy, to trzeba ten etap zakończyć z przytupem.

Tradycją jest, że kolejne etapy nauki kończą wyjątkowe uroczystości. Uczniowie kończący szkołę podstawową mają bale ósmoklasisty, klasy maturalne mają popularne „studniówki”, a studenci wkraczając w prawdziwe dorosłe życie, kończą naukę po swojemu.

W tegorocznym Balu Lekarza wzięli udział absolwenci kierunku lekarskiego, którzy rozpoczęli studia w 2019 roku. Oczywiście nie mogło zabraknąć: dziekana WNMI-NoZ dr. hab. n. med. Ryszarda Tomasiuka prof. URad., prodziekana dr n. o zdr. Justyny Natory oraz prodziekana dr hab. inż. Emilii Klimaszewskiej, prof. URad.

Bal rozpoczęła część oficjalna, podczas której studenci dziękowali władzom wydziału za zaangażowanie w ich kształcenie oraz życzyli sobie i wsparcie, jakie otrzymywali w czasie studiowania. Podziękowania z rąk kolegów i koleżanek otrzyma-

ła również starościna tego rocznika – Aleksandra Komoń, która dbała o sprawy studenckie. Część oficjalną zakończyło wspólne zdjęcie. A potem... był wieczór pełen radości i dobrej zabawy, która trwała do białego rana.

Studentom gratulujemy zakończenia kolejnego etapu nauki, a na nowej drodze życzymy sukcesów i wytrwałości.

Oprac. Karolina Derleta



Uczestnicy Balu Lekarza

To było istne szaleństwo

KOLEJNI MEDYCY Z DYPLOMAMI

24 października w Auli Głównej Uniwersytetu Radomskiego odbyło się uroczyste Dyplomatorium osiemdziesięciu absolwentów kierunku lekarskiego na Wydziale Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Po sześciu latach nauki złożyli ślubowanie i otrzymali dyplomy. W tym wyjątkowym dla nich dniu towarzyszyli im najbliżsi i liczne grono przyjaciół i znajomych. Była radość, a także łzy wzruszenia.

Kilka lat temu, losy Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu były tak niepewne, że decyzja o jego zamknięciu była bardzo bliska. Ogromna praca i wysiłek władz wydziału i uczelni, którzy z wielką determinacją walczyli o jego utrzymanie w strukturze Uniwersytetu, przyniosły w 2023 roku całkowitą zmianę sytuacji jednostki. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało ocenę pozytywną dla kierunku lekarskiego na sześć lat. Następna ocena programowa kierunku lekarskiego powinna nastąpić dopiero w roku akademickim 2028/2029, czyli po 6 latach od przeprowadzonej wizytacji.

W historii wydziału to już trzecie dyplomatorium. Jak podkreślił w swoim wystąpieniu dziekan Wydziału dr hab. n. med. Ryszard Tomasiuk, prof. URad.: *Dzisiejsza uroczystość to wyjątkowe wydarzenie, będące jednym z najważniejszych momentów w życiu młodych lekarzy. A dla nas, władz wydziału i wszystkich jego pracowników, to dzień również niezwykle. Kolejni absolwenci są dowodem na to, że nasza walka i determinacja o utrzymanie wydziału była skuteczna.* W dalszej części wystąpienia, okraszonego łacińskimi sentencjami i cytatami z twórczości herosów polskiej poezji, życzył absolwentom pasji i poświęcenia w wykonywaniu jednego z najpiękniejszych zawodów. Rektor Uniwersytetu Radomskiego

prof. Sławomir Bukowski podkreślił w wystąpieniu rolę, jaką przyszli lekarze odegrają w życiu społecznym. Zwrócił uwagę na trud, poświęcenie i pasję towarzyszące studentom przez wszystkie lata nauki.

W Dyplomatorium uczestniczyło wielu gości, m.in.: Karolina Ziolo-Pużuk – sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Marta Michalska-Wilk – wiceprezydent Radomia, Patryk Fajdek – wicewojewoda mazowiecki oraz ks. dr Marek Solarczyk – biskup diecezji radomskiej. W swoich wystąpieniach akcentowali specyfikę zawodu lekarza, który wymaga ciągłego wzbogacania swojej wiedzy i umiejętności, szczególnie w naszych czasach, zupełnie niezwykłego postępu w każdej dziedzinie wiedzy i niemalże w każdej profesji. W nieco zaskakujący ale niezwykle wyrazisty sposób podsumowała sześć lat edukacji starościna roku Aleksandra Komoń: *Te sześć lat to było istne szaleństwo!* Chyba wiele jest prawdy w tym określeniu, biorąc pod uwagę brawa, które otrzymała przede wszystkim od absolwentów – swoich koleżanek i kolegów. Po przemówieniach w Auli Głównej wiązanek światowych przebojów zaprezentował Chór Akademicki pod batutą Marii Kobierskiej.

Wreszcie nastąpiła najważniejsza część ceremonii – złożenie przez absolwentów kierunku lekarskiego uroczystego przyrzeczenia lekar-

skiego, które stanowi podstawę współczesnej etyki lekarskiej. Przyrzeczenie w swej treści nawiązuje do starożytnej przysięgi Hipokratesa. Absolwenci, ubrani w uroczyste togi i w biretach na głowach, po złożeniu przyrzeczenia, podchodzili kolejno i z rąk dziekana odbierali dyplomy. Towarzyszyły im brawa uczestników uroczystości, a także okrzyki podziwu najbliższych i przyjaciół.

Po pamiątkowym zdjęciu absolwenci, jak każe tradycja, wyrzucili w górę birety, które poszybowały prawie pod sufit auli.

Uroczystość zakończyła studencka pieśń hymniczna *Gaudeamus igitur* (łac. *Radujmy się więc*) odśpiewana wspólnie z Chórem Akademickim.

Na zakończenie relacji z Dyplomatorium warto dodać, że kierunek lekarski na naszym Uniwersytecie cieszy się ogromną popularnością. Jego studenci znakomicie zdają LEK (Lekarski Egzamin Końcowy), a wydział dysponuje coraz lepszą bazą laboratoryjną, w tym ultranowoczesnym Collegium Anatomicum i niebawem (w budowie) Centrum Symulacji Medycznych, które będzie wyposażone w aparaturę najlepszych firm. Kadre wydziału zaś tworzą wybitni specjaliści ze znaczącym i uznanym w świecie medycznym dorobkiem naukowym.

Wojciech Bielawski

WYDARZENIA



X JUBILEUSZOWY REKTORSKI RAJD ROWEROWY

Pierwszy Rektorski Rajd Rowerowy odbył się w roku 2006. Wystartowało w nim ok. 20 osób. Obecnie chętnych jest tak dużo, że, jak mówi jego pomysłodawca i organizator Wojciech Bielawski, nie wszyscy mogą pojechać ze względów bezpieczeństwa.

Niespodziewanie nad jubileuszowym rajdem zawisły czarne chmury, ale nie te atmosferyczne tylko organizacyjne. W piątek, dzień przed rajdem, na radomskim lotnisku wydarzył się tragiczny wypadek – zginął polski pilot podczas przygotowań do AIR SHOW 2025. Organizatorzy rajdu podjęli decyzję, że rajd jednak odbędzie się, gdyż jest to impreza sportowa i zamknięta. Przed startem uczestnicy rajdu uczcili minutą ciszy pamięć pilota Macieja Krakowiana.

W piękne sobotnie przedpołudnie o godzinie 10 blisko pięćdziesiąt osób, tym razem w zielonych koszulkach, wyruszyło z parkingu obok kościoła w Rajcu. Na czele jechał rektor S. Bukowski, honorowy patron rajdu, w koszulce z napisem LEADER, którą wręczył mu przed startem W. Bielawski, komandor rajdu. Meta wyznaczona była we Wsoli w Muzeum Witolda Gombrowicza.

Trasa rajdu, którą znakomicie opracował Michał Giżka, wynosiła ok. 40 km i biegła przez podradomskie miejscowości, a także turystycznymi szlakami w Puszczy Kozienickiej i właśnie ten blisko dziesięciokilometrowy odcinek, często piaszczysty, obfitował dodatkowo w wąziutkie ścieżki, ciasne zakręty i wystające korzenie. Nie było poważniejszych zdarzeń, a kolejne odcinki trasy biegły już asfaltowymi drogami. Rajdowiczom towarzyszył na trasie wspaniały model Mercedesa SLC-107 rocznik 1974, za kierownicą którego siedział Zbyszek Olczykowski, pasjonat i restaurator starych modeli samochodów i zegarów. W ubiegłym roku uczestnicy rajdu podziwiali jego

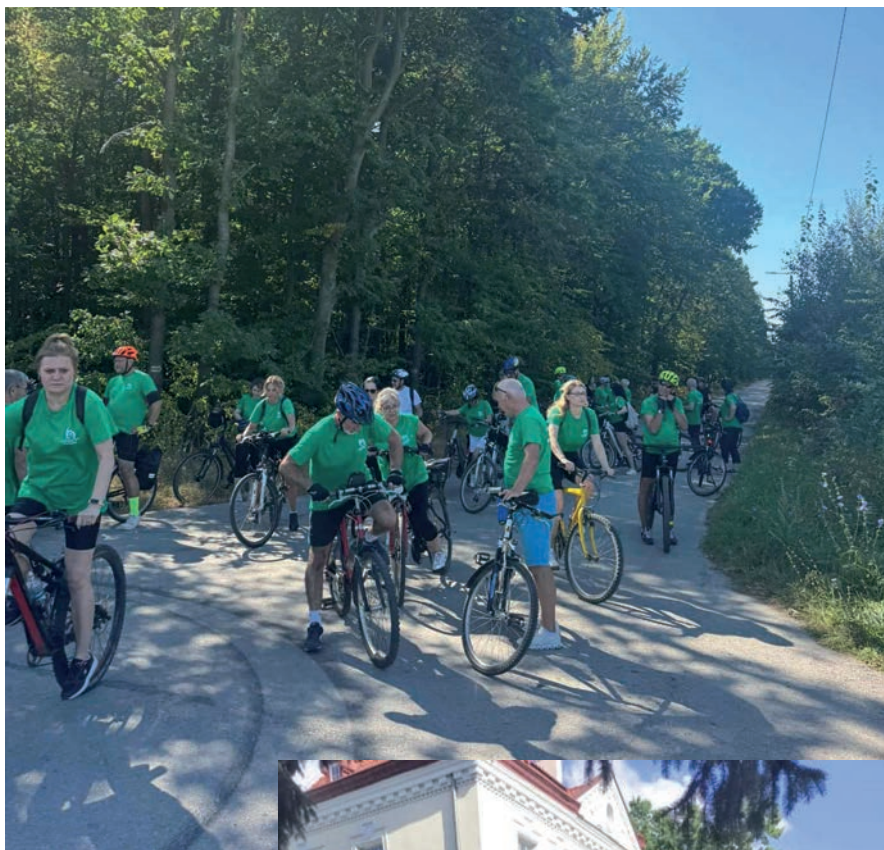


kilkudziesięcioletniego VW „garbusa”, który znakomicie spisał się na trasie. W mercedesie przez około pół trasy towarzyszył mu W. Bielawski, który dopingował rajdowiczów, jadąc wspianą limuzyną.

Przed godziną 14 wszyscy uczestnicy rajdu w wyśmienitych humorach dojechali do Wsoli, wspominając niespodziewaną kontrolę stanu trzeźwości, którą zafundowali im organizatorzy. Zorganizowany „na wesoło” pomiar promili dał wynik negatywny i wszyscy dotarli do mety. W pięknym otoczeniu muzealnego parku rajdowicze zjedli smaczkowy obiad, po którym odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów i medali. Wcześniej było też tradycyjne „pompkowanie”, czyli złożenie przez debiutantów stosownych zobowiązań i po uroczystym pasowaniu pompką rowerową przez rektora, zostali przyjęci w poczet członków Rektorskiego Rajdu Rowerowego.

Do zobaczenia za rok w XI Rektorskim Rajdzie Rowerowym!

(red.)



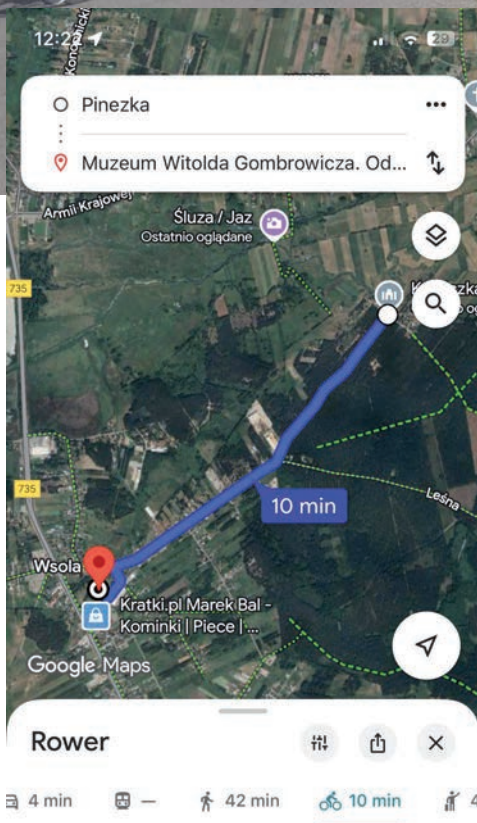
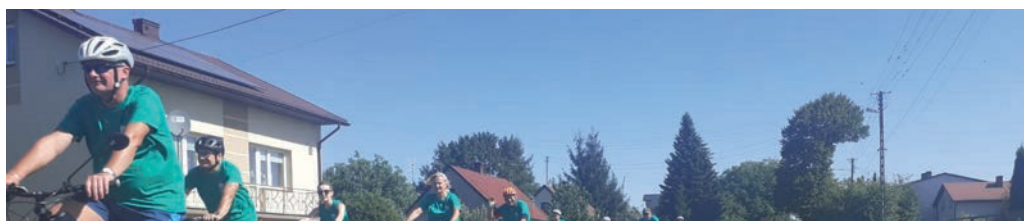




WYDARZENIA



WYDARZENIA



10 min
Przyjazd o 12:32
3,1 km - Przeważnie płasko

>> Podgląd



Uniwersyteckie inwestycje

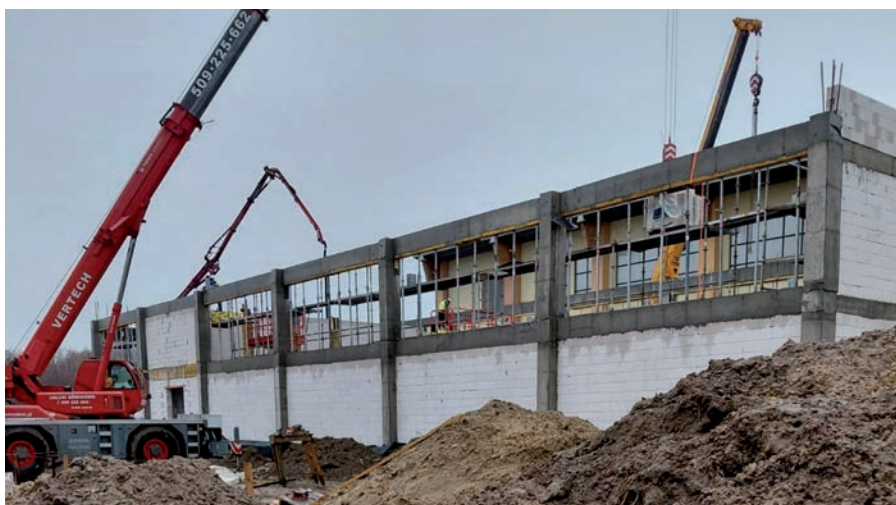
ROZBUDOWA HALI

Inwestycje budowlane na naszym Uniwersytecie nie zwalniają tempa. Rozbudowywana jest hala widowiskowo-sportowa.

Na stronie 34 piszemy o zaawansowanych pracach przy powstawaniu unikatowego Centrum Symulacji Medycznych dla Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Plac budowy kolejnej inwestycji – rozbudowa hali widowiskowo-sportowej położonej przy ul. Chrobrego 29C o salę gimnastyczną z łącznikiem w formule „zaprojektuj i wybuduj” – zwiedzili rektor prof. S. Bukowski, prorektor W. Nowakowski, kanclerz J. Sikorski, M. Makowiecka – kier. Działu Inwestycji, Remontów i Gospodarowania Nieruchomościami. Deszczowa pogoda nie sprzyjała oględzinom, ale delegacja uczelni zaopatrzona przez budowlanców w kalosze i kaski dzielnie lustrowała postęp prac, a redaktor naczelny „Kuriera” Wojciech Bielawski wszystko notował i dokumentował fotograficznie. Po placu budowy oprowadzali delegację Uniwersytetu Kacper Kowalczyk, koordynator projektu i Dariusz Gozdek – kierownik projektu. Prace budowlane przy inwestycji rozpoczęły się 24 września br. Do tej pory wykonawca wznosił ściany zewnętrzne budynku nowej sali gimnastycznej. Obecnie trwa betonowanie wieńców i przygotowania do ułożenia konstrukcji dachu z drewna klejonego. Rozpoczęto także przebudowę pomieszczeń w hali widowiskowo-sportowej, gdzie wydzielono przegrodami docelowe pomieszczenia i wymieniono stolarkę okienną. Ponadto wykonano przyłącze kanalizacji deszczowej do nowej sali gimnastycznej oraz przebudowę przyłącza ciepłowniczego, ułożono także znaczną część drogi przeciwpożarowej. Inwestycja obej-



Kolejnemu etapowi rozbudowy hali widowiskowo-sportowej przyglądają się od lewej: rektor Sławomir Bukowski, prorektor Waldemar Nowakowski, Kacper Kowalczyk – koordynator projektu, kanclerz Jan Sikorski i Dominik Brzeziński



Na razie pogoda sprzyja budowlącom

muje także przebudowę południowej części istniejącej hali oraz dostosowanie całej hali do obowiązujących przepisów ppoż. Prace realizowane są na podstawie zawartej w dn. 14.11.2024 roku umowy z radomską firmą ARBUD INVESTMENT Sp. z o.o., a przewidywane zakończenie robót i oddanie budynku do użytkowania przewidziane jest na koniec sierpnia 2026 roku.

Realizacja tego zadania jest możliwa dzięki pozyskanym przez Uczelnię środkom finansowym z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w kwocie 7 500 000,00 zł dofinansowania – przy udziale 900 000,00 zł środków własnych.

*Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od M. Makowieckiej*

Kwiaty i wspomnienia

PAMIĘĆ O ROCZNICY STRAJKU

26 października 2025 roku uroczystie złożono kwiaty pod tablicą upamiętniającą strajk pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu. Tego dnia 44 lata temu rozpoczął się strajk okupacyjny w radomskiej uczelni.

inicjatorem uroczystości jest Stowarzyszenie PAŹDZIERNIK'81. Jego przewodniczącym i pomysłodawcą jest Jacek Mężyk – uczestnik strajku, członek Komitetu Strajkowego. Celami Stowarzyszenia są m.in. upamiętnianie strajku pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu, rozpoczętego w październiku 1981 r., dbałość o prawdę historyczną dotyczącą przyczyn, przebiegu oraz konsekwencji strajku. Jacek Mężyk podziękował uczestnikom uroczystości za przybycie i przywołał we wspomnieniu tamte dni.

W uroczystości wzięli udział m.in.: prorektor Uniwersytetu Radomskiego Waldemar Nowakowski, dziekan Wydziału Transportu, Elektrotechniki i Informatyki Tomasz Perzyński, Beata Sułowska – wiceprzewodnicząca Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska, Tadeusz Szumiata – przewodniczący Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” w Uniwersytecie Radomskim, Mirosława Hetman – prezeska Stowarzyszenia Radomski Czerwiec 76, Ewelina Majsterek – dyrektorka Archiwum Państwowego w Radomiu, Danuta Pawlik – naczelnik Instytutu Pamięci Narodowej – Delegatura w Radomiu. W imieniu prezydenta Radomia Radosława Witkowskiego wiązanek kwiatów złożyli funkcjonariusze Straży Miejskiej.

Obecni byli także: Beata Kuśmińska-Sołśnia – sekretarz ZNP w Uniwersytecie Radomskim i jego przewodniczący Janusz Szczerba oraz Teresa Opoka – poetka, pisarka i propagatorka Stowarzyszenia PAŹDZIERNIK'81.

*Wojciech Bielawski
na podst. materiałów
otrzymanych od Jacka Mężyka*



Uroczyste złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą strajk pracowników i studentów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu



Od prawej: Włodzimierz Dobrowolski – uczestnik strajku i rzecznik prasowy protestujących studentów, Jacek Mężyk – uczestnik strajku i przewodniczący Stowarzyszenia PAŹDZIERNIK '81 oraz Tomasz Perzyński – dziekan WTEiI

Zajęcia w realistycznych warunkach

BUDOWA CENTRUM SYMULACJI MEDYCZNYCH

Celem każdej uczelni jest wykształcenie dobrych specjalistów. Ale by to osiągnąć, uczelnia powinna mieć zarówno znakomitą kadrę, jak i najlepiej wyposażone sale dydaktyczne oraz pracownie przygotowujące przyszłych inżynierów, adwokatów, nauczycieli czy lekarzy. WNMiNoZ będzie już niedługo dysponował Centrum Symulacji Medycznych.

Uniwersytet Radomski nieustannie dba o rozwój infrastruktury dydaktycznej. W ostatnich latach powstało wiele przestrzeni do nauki i rozwijania kreatywności studentów, m.in. nowe pracownie na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym, sala rozpraw na Wydziale Prawa i Administracji. Kolejnym miejscem, który już niedługo powstanie w naszym Uniwersytecie jest Centrum Symulacji Medycznych, na które Uczelnia otrzymała środki z budżetu państwa w wysokości 18,7 mln zł.

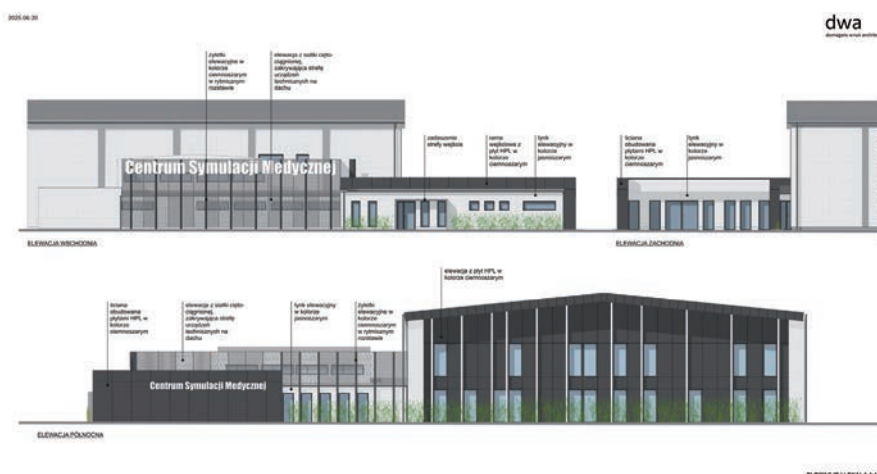
To miejsce niezwykle ważne i potrzebne. Tu studenci Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu będą mogli w realistycznych scenariuszach przygotowywać się do pracy w zawodzie lekarza, pielęgniarki czy ratownika medycznego. Centrum Symulacji Medycznych zostanie wyposażone w zaawansowane technologicznie fantomy, które umożliwiają symulowanie prawdziwych sytuacji klinicznych czy trenażery do ćwiczenia umiejętności technicznych (udrażniania dróg oddechowych, wykonywania badań, wkłuc itd.). Głównym celem Centrum jest lepsze przygotowanie do pracy w ochronie zdrowia poprzez praktyczne ćwiczenia, analizę błędów (debriefing) oraz doskonalenie kompetencji technicznych i komunikacyjnych.

Nowy obiekt powstanie w miejscu dawnej sali gimnastycznej.



fot. coazdien; Autor Szymon Wykrota

Konferencja prasowa poświęcona budowie Centrum Symulacji Medycznych z udziałem rektora prof. Sławomira Bukowskiego i posła Konrada Frysztaka



Komputerowa animacja Centrum Symulacji Medycznych

nej. Budowa rozpocznie się już niedługo, a otwarcie zaplanowano na 1 października 2027 roku. Informację o otrzymanym dofinansowaniu podczas konferen-

cji prasowej przekazał rektorowi Sławomirowi Bukowskiemu poseł Konrad Frysztak.

Karolina Derleta

Radom Expo 2025 i Weekend z Nauką

NAUKA, TECHNOLOGIA I KREATYWNE POKAZY

Od kilku lat hala Radomskiego Centrum Sportu jesienią zamienia się najpierw w centrum gospodarczo-technologiczno-biznesowe, a następnie w wielkie naukowe laboratorium. Radom Expo i Weekend z Nauką to wydarzenia, na które przybywa rzesza ludzi z Radomia i okolic. Uniwersytet Radomski także uczestniczy w każdym z nich, prezentując atrakcje dla małych i dużych.

W dniach 3-4 października odbyła się trzecia edycja Radom Expo. Blisko 80 firm, szkół i instytucji z Radomia i regionu zaprezentowało swój potencjał gospodarczy, technologiczny i edukacyjny.

Uniwersytet Radomski reprezentowało pięć wydziałów: Wydział Mechaniczny, Wydział Transportu, Elektrotechniki i Informatyki, Wydział Ekonomii i Finansów, Wydział Filologiczno-Pedagogiczny oraz Wydział Prawa i Administracji. Każdy z wydziałów zaprezentował efekty swoich prac, by przyciągnąć uwagę odwiedzających Radom Expo i pokazać, że warto studiować... zwłaszcza na Uniwersytecie Radomskim.

Wydział Mechaniczny przedstawił w pełni skonstruowane roboty oraz pojazdy, w tym prototyp elektryczny, którym można było odbyć krótką przejażdżkę.

Wydział Transportu, Elektrotechniki i Informatyki przygotował imponujące stanowiska laboratoryjne i pokazy multimedialne, w tym panele fotowoltaiczne oraz symulator lotu, który cieszył się ogromnym zainteresowaniem zwiedzających.

Wydział Ekonomii i Finansów zaprezentował wyjątkową, edukacyjno-interaktywną ekspozycję – można było obejrzeć banknoty z różnych stron świata, sztabkę złota, nauczyć się profesjonalnego liczenia monet



Prodziekan WM dr hab. inż. Przemysław Motyl, prof. URad. i dziekan WTEil dr. hab. Tomasz Perzyński, prof. URad., podczas prezentacji robopsa i humanoida Wojtka

i wziąć udział w grze „Zostań poszukiwaczem złota”.

Wydział Filologiczno-Pedagogiczny przygotował pokaz pomocy dydaktycznych wspierających naukę dzieci w edukacji wczesnoszkolnej, a także narzędzi przeznaczonych dla dzieci z niepełnosprawnościami wzrokową, słuchową, ruchową i intelektualną.

Wydział Prawa i Administracji zaprosił uczestników do świata prawa w praktycznym wydaniu – można było rozwiązać zagadki kryminalistyczne oraz sprawdzić swoją wiedzę w quizie prawniczym.

Jedną z największych atrakcji Radom Expo 2025 był pokaz robotyki mobilnej i kognitywnej, podczas którego zaprezentowano robopsa i humanoida Wojtka.

Tydzień później – w dniach 10-12 października odbył się Weekend z Nauką, organizowany przez Miejski Ośrodek Kultury Amfiteatr.

Było wiele atrakcji – stanowiska z okularami VR i doświadczeniami, długopisy 3D i zestawy LEGO Education, a także spotkania z wybitnymi

naukowcami, m.in. z prof. Andrzejem Draganem, z prof. Włodzimierzem Duchem oraz rektorem naszego Uniwersytetu prof. Sławomirem Bukowskim. Uczestnicy Weekendu z Nauką mogli również posłuchać o niedawnym odkryciu śladów neandertalczyków w Zwoleniu.

Również i na tej imprezie nasze wydziały zaprezentowały różne atrakcje, które cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Wydział Ekonomii i Finansów przygotował interaktywną ekspozycję edukacyjną – banknoty z różnych stron świata, prawdziwą sztabkę złota oraz grę „Zostań poszukiwaczem złota”.

Wydział Sztuki zaprosił do świata kreatywności – odwiedzający tworzyli formy przestrzenne w glinie oraz poznawali tajniki tworzenia krótkich filmów animowanych.

Wydział Filologiczno-Pedagogiczny i Wydział Sztuki zaprezentowały wspólne stoisko długopisów 3D. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach tworzenia przestrzennej mapki budynku „Rogatki”, pełniącego funkcję galerii akademickiej Uniwersytetu Radomskiego. Dodatkowo Wydział Filologiczno-Pedagogiczny promował zdrowy styl życia, prowadząc zajęcia ruchowe i udzielając porad dietetycznych

Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu umożliwił badanie ciśnienia, poziomu cukru we krwi oraz poznanie podstaw trychologii włosów. Dla najmłodszych były kolorowe warkoczki i malowanie twarzy.

Wydział Prawa i Administracji zaprosił do świata prawa w praktycznym wydaniu – odwiedzający rozwiązywali zagadki kryminalistyczne oraz sprawdzali swoją wiedzę w quizie prawniczym.

Oprac. Karolina Derleta



Uczestnicy Weekendu z Nauką

Innowacyjna technologia z Mazovian StartUPolis



MAZOVIAN
StartUPolis

RADOMSKI STARTUP WYRÓŻNIONY

Wielokrotnie na łamach „Kuriera” pisaliśmy o Platformie Startowej Mazovian StartUPolis, jako miejscu powstania i rozwoju nowych innowacyjnych przedsiębiorstw czy technologii. Jedną z firm, która rozwinęła przysłowiowe skrzydła podczas udziału w projekcie startupów, jest MycoRenew.

Zespół opracował technologię, dzięki której odpady tekstylne zamiast trafiać na wysypiska lub do spalarni, mogą zostać przetworzone na biodegradowalne surowce, a następnie są gotowe do ponownego użycia. Jest to innowacyjna technologia, która polega na biodegradacji odpadów tekstylnych za pomocą grzybów.

Pomysł ten zyskał uznanie w wielu prestiżowych konkursach. Firma MycoRenew zdobyła m.in. 1. miejsce w Carpathian Startup Fest (Idea Challenge) oraz 1. miejsce

w konkursie grantowym ING ESG. Pomysł został także dostrzeżony przez prezydenta Radomia Radosława Witkowskiego.

Firma MycoRenew w swojej działalności łączy innowacyjność z odpowiedzialnością społeczną i środowiskową. Warto podkreślić, że Uniwersytet Radomski jest partnerem Platformy startowej Mazovian StartUPolis, dlatego tym bardziej cieszymy się z sukcesów przedsiębiorstw, wywodzących się z tego projektu.

Karolina Derleta

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju SpołecznegoRzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

„Minimalizacja zjawiska drop-out w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego”

Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego znalazł się w gronie 69 uczelni, które otrzymały dofinansowanie w ramach naboru „Efektywne zarządzanie uczelnią w celu minimalizowania zjawiska drop-outu”, ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Projekt nr FERS.01.05-IP08-0097/25 o wartości 4 635 980,45 zł (w tym dofinansowanie ze środków UE 4 496 900,45 zł) będzie realizowany w okresie od 1 września 2025 r. do 28 lutego 2029 r.

Celem projektu jest wdrożenie rozwiązań systemowych, które będą zapobiegać zjawisku przedwczesnego kończenia nauki w Uniwersytecie Radomskim im. Kazimierza Pułaskiego. Rozwiązania te będą miały charakter horyzontalny dla całej uczelni oraz specyficzny dla kierunków/grup kierunków i będą związane z dostosowaniem oferty edukacyjnej do potrzeb rozwoju gospodarczego oraz zielonej i cyfrowej transformacji. Grupą docelową w projekcie jest Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego, pracownicy uczelni i studenci.

W projekcie zaplanowano następujące działania:

1. zwiększenie efektywności procesu rekrutacji poprzez wdrożenie systemu usprawniającego przepływ informacji pomiędzy URad. a kandydatami,
2. wsparcie funkcjonowania Akademickiego Biura Karier poprzez organizację certyfikowanych kursów dla pracowników ABK w zakresie doradztwa zawodowego oraz wdrożenie elektronicznego systemu do obsługi ABK,
3. warsztaty i szkolenia wspomagające funkcjonowanie studentów w URad. i na rynku pracy z: umiejętności informacyjnych, kompetencji

społecznych, praktycznych aspektów studiowania, a także wizyty praktyków na Wydziale Prawa i Administracji,

4. podnoszenie kompetencji pracowników dydaktycznych URad. z wykorzystania nowoczesnych technik kształcenia i organizacji procesu dydaktycznego: z zakresu sztucznej inteligencji w dydaktyce, tworzenia interaktywnych materiałów dydaktycznych, strategii aktywizujących studentów,
5. utworzenie stref integracji dla studentów, z których będą mogli korzystać studenci wszystkich kierunków, a także korzystający z zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej w jej budynku,
6. informatyczny system monitorowania zjawiska drop-out w URad.

Rezultatem projektu będzie wdrożenie nowoczesnych systemów informatycznych wspierających rekrutację oraz monitorowanie zjawiska przedwczesnego kończenia studiów. Uczelnia zyska lepiej przygotowaną kadrę dydaktyczną, stosującą innowacyjne metody nauczania i technologie cyfrowe, natomiast studenci rozwinią swoje kompetencje społeczne, informacyjne i zawodowe, co zwiększy ich konkurencyjność na rynku pracy i motywację do zdobycia formalnego wykształcenia. Dodatkowo powstaną nowe przestrzenie integracji akademickiej, sprzyjające współpracy, wymianie doświadczeń i budowaniu więzi ze społecznością uczelni.

Zapraszamy do zapoznania się z realizowanymi w projekcie zadaniami, które są szczegółowo opisane na stronie internetowej projektu: <https://dropout.uniwersytetradom.pl/>.

Przygotowała Katarzyna Figarska

I Radomskie Forum Seniora

WSZYSCY KIEDYŚ ZESTARZEJEMY SIĘ

Z myślą o seniorach z Radomia i z regionu Uniwersytet Radomski zorganizował 23 października w Auli Głównej I Radomskie Forum Seniora. To znakomita inicjatywa dwóch wydziałów: Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu oraz Wydziału Prawa i Administracji.

Jak pokazują statystyki, w Polsce odnotowuje się stały wzrost liczby seniorów; według danych z końca 2024 roku było ich blisko 10 milionów, co stanowi około 26,6% całej populacji. Według prognoz GUS w 2060 roku co trzecia osoba w Polsce będzie seniorem, co stawia przed społeczeństwem i państwem liczne wyzwania natury społecznej i ekonomicznej.

Jak powiedziała „Kurierowi” prodziekan WNMiNoZ dr hab. Emilia Klimaszewska, prof. URad.: *Forum miało nie tylko zwrócić uwagę na potrzeby tej grupy, które często pozostają niedostatecznie zaspokojone lub pomijane, ale przede wszystkim miało na celu promować aktywny i zdrowy styl życia.*

Uczestnicy forum wzięli udział w wykładach ekspertów, skorzystali z badań profilaktycznych (m.in. pomiar ciśnienia i poziomu cukru we krwi) oraz z wielkim zainteresowaniem odwiedzali stoiska promocyjno-edukacyjne przygotowane przez partnerów spotkania, którymi byli: Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego, Kancelaria Ambicki Treła Adwokaci, Dworek Anna i Restauracja Patathai.

Przedstawiciele Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Medycznych oraz Wydziału Prawa i Administracji wygłosili dla seniorów prelekcje o zdrowiu, aktywności i prawach seniorów. Szczególnym zainteresowaniem



Uczestnicy I Radomskiego Forum Seniora

uczestników spotkania okazało się wystąpienie ks. dr. Grzegorza Zielińskiego, prof. URad. z WPiA, który wygłosił dwie prelekcje: *Jak sobie radzić po stracie bliskiej osoby* oraz *Testament – jak uporządkować sprawy na przyszłość*. Pierwszy wykład poświęcony był duchowym i psychologicznym aspektom żałoby – jednemu z najbardziej uniwersalnych ludzkich doświadczeń. Drugie wystąpienie ks. Grzegorza Zielińskiego miało charakter praktyczno-prawny i dotyczyło zagadnienia testamentu jako narzędzia odpowiedzialnego planowania przyszłości. To wystąpienie uzupełnili prawnicy z Kancelarii Ambicki Treła Adwokaci. Ponadto przygotowano dla seniorów praktyczne porady fizjoterapeutów – jak bezpiecznie ćwiczyć w każdym wieku, a dr Łukasz Stysiak, właściciel NAOKU

Clinic, przybliżył seniorom tematykę profilaktyki i dbania o wzrok.

Spotkanie zakończył koncert Małgorzaty Nowak z zespołem – znanej radomskiej wokalistki, autorki sześciu albumów w języku polskim i angielskim.

Warto przypomnieć, że to kolejna inicjatywa WPiA skierowana do seniorów. W czerwcu br. wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji we współpracy z Centralnym Biurem Zwalczania Cyberprzestępczości Zarząd w Radomiu zorganizowano seminarium dla seniorów. Spotkanie odbyło się w ramach projektu „Seniorzy a cyberbezpieczeństwo” realizowanego przez KWP w Radomiu. Pisaliśmy o tym w nr 18/2/2025 „Kuriera”.

Wojciech Bielawski



Wysokie miejsce w rankingu Rzeczypospolitej

W klasyfikacji ogólnej WPIA Uniwersytetu Radomskiego uplasował się na 17. miejscu. Jest to bardzo dobry wynik, zważywszy na fakt, iż jest to jeden z najmłodszych w kraju wydziałów kształcących prawników. W innych kategoriach jest jeszcze lepiej – 2. miejsce w kategorii „współpraca z zagranicą”, czy też 3. miejsce w kategorii rozwoju kadry. W pierwszej dziesiątce zestawienia znalazła się również Klinika Prawa działająca przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego, miejsce w którym studenci rozwijają praktyczne umiejętności.

Ochotnicy-żołnierze 6MBOT złożyli przysięgę

Dziekan Wydziału Prawa i Administracji dr hab. Joanna Smarż, prof. URad. uczestniczyła w uroczystości złożenia przysięgi przez ochotników-żołnierzy 6 Mazowieckiej Brygady Obrony Terytorialnej. Blisko 160 uczestników szkolenia podstawowego, organizowanego w ramach ogólnopolskiego projektu „Wakacje z WOT”, przeszło „Szesnastkę” i z pozytywnym wynikiem zdało końcowy egzamin, co stało się przepustką do złożenia przysięgi i odbycia służby wojskowej. Wśród uczestników lipcowego szkolenia byli m.in. studenci Uniwersytetu Radomskiego z kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.



Przysięga ochotników-żołnierzy 6 Mazowieckiej Brygady Obrony Terytorialnej w Radomiu

Spotkanie z przedstawicielami Wydziału Prawa w Łucku

Z inicjatywy prof. Ewy Jasiuk z Katedry Nauk o Bezpieczeństwie i Prawa Karnego, odbyło się spotkanie przedstawicieli Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego z delegacją Wydziału Prawa Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku. Ze strony Uniwersytetu Radomskiego w spotkaniu udział wzięli: dr Paweł Śwital – prodziekan WPIA, dr Monika Żuchowska-Grzywacz – pełnomocnik dziekana ds. współpracy międzynarodowej i programu Erasmus+ oraz prof. Ewa Jasiuk – inicjatorka spotkania. Podczas spotkania omówiono możliwości nawiązania długofalowej współpracy akademickiej.

Nowi członkowie Rady Interesariuszy

30 czerwca WPIA zawarł porozumienie o współpracy z Archiwum Państwowym w Radomiu oraz Stowarzyszeniem Pro Civium. Współpraca z Archiwum Państwowym w Radomiu to kolejny krok w stronę rozwoju partnerstw instytucjonalnych o charakterze praktycznym i naukowym. Natomiast współpraca z Pro Civium wzbogaci działalność Wydziału o nowe perspektywy w zakresie edukacji obywatelskiej i zaangażowania społecznego. Rada Interesariuszy WPIA URad. pełni funkcję opiniodawczo-doradczą oraz konsultacyjną.



Wizyta w Maladze w ramach Erasmus+

Dr Iwona Gryz na przełomie czerwca i lipca udała się do hiszpańskiej Malagi, by odwiedzić tamtejszy Uniwersytet, gdzie wraz z dr Anną Szcześniak prowadzi badania naukowe dotyczące m.in. wdrażania CLIL (Content and Language Integrated Learning) w Polsce i Hiszpanii oraz edukacji dwujęzycznej w polskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Owocem tych badań są wspólne publikacje naukowe na ten temat. Podczas pobytu w Maladze poruszona została również kwestia współpracy obu uniwersytetów w ramach programu Erasmus+.



Dr Iwona Gryz oraz dr Anna Szcześniak na Uniwersytecie w Maladze

Stypendysta ze Stanów Zjednoczonych

W ubiegłym roku akademickim 2024-2025 gościł Cameron Cochran, stypendysta programu Fulbright English Teaching Assistant. Prowadził zajęcia z konwersacji, uczestniczył w zajęciach z American Studies oraz z tłu-

maczeń ustnych, a także w spotkaniach Koła Naukowego Anglistów. Brał też czynny udział w wielu wydarzeniach organizowanych na wydziale, m.in. był jednym z prelegentów VI Międzynarodowej Konferencji Studenckiej Philcon oraz pełnił funkcję jury podczas Debaty Oksfordzkiej. Program Fulbright ETA będzie kontynuowany na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym w kolejnym roku akademickim 2025-2026.



Cameron Cochran – stypendysta programu Fulbright English Teaching Assistant (drugi od prawej)



Jury ogólnopolskiego konkursu

Podczas 29. edycji prestiżowego konkursu „Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku” Uniwersytet Radomski reprezentowały jako jurorki: dr inż. Iga Jasińska oraz dr inż. Monika Jaworska-Wędrzińska z Katedry Budownictwa. Członkowie jury dokonali wizytacji aż 59 obiektów zakwalifikowanych do finału. 15 lipca 2025 roku w Toruniu odbyło się walne posiedzenie, podczas którego wyłoniono laureatów konkursu. Kolejnym etapem jest plebiscyt internetowy na najpopularniejsze budowle i modernizacje. Zwycięzca konkursu został ogłoszony 10 września podczas gali na Zamku Królewskim w Warszawie.



Doktorantka z Czech na stażu naukowym w URad.

Lucie Matošková, doktorantka Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Tomasa Baty w Zlinie (Czechy), Wydziału Technologii, Katedry Tłuszczów, Surfactantów oraz Technologii Kosmetyków, realizuje staż naukowy w ramach programu Erasmus Staż naukowy odbywa się pod kierunkiem prodziekan dr hab. inż. Emilii Klimaszewskiej, prof. URad. oraz dr inż. Marty Ogorzałek – p.o. kierownika Katedry Kosmetologii. Opiekę naukową nad projektem oraz badaniami fizykochemicznymi sprawują dr hab.

Małgorzata Zięba, prof. URad. i dr inż. Dominik Czerwonka, natomiast badania mikrobiologiczne prowadzone są pod kierunkiem dr inż. Marioli Mendryckiej.



Kształcenie na odległość

W związku ze zmianami w programach nauczania na niektórych kierunkach, przyjętymi przez Senat Uniwersytetu Radomskiego w czerwcu br., na Wydziale Ekonomii i Finansów został wprowadzony tryb kształcenia na odległość. Oznacza to, że niektóre zajęcia na kierunkach ekonomia, finanse i rachunkowość, zarządzanie oraz International Business and Finance – będą odbywały się za pośrednictwem internetowej platformy e-learningowej. To innowacyjna metoda nauczania, która została już przetestowana w czasach pandemii. Uczelnia wychodzi naprzeciw potrzebom dzisiejszego świata i umożliwia studentom np. godzenie nauki z pracą, ale uczy też lepszej organizacji czasu i samodyscypliny.



Uczniowie na zajęciach laboratoryjnych

W ramach współpracy wydziału z Zespołem Szkół Elektronicznych im. Bohaterów Westerplatte uczniowie pierwszej i drugiej klasy wzięli udział w zajęciach laboratoryjnych na Wydziale Transportu, Informatyki i Elektroniki. Zajęcia z uczniami odbywały się przez trzy dni. Młodzi adepci nauki mieli okazję poczuć się jak studenci i uczestniczyć w doświadczeniach przeprowadzanych przez naszych wykładowców z zakresu elektroniki, elektrotechniki i informatyki.



Dr hab. inż. Tomasz Perzyński, prof. URad. – dziekan WTEiI podczas zajęć z uczniami ZSE im. Bohaterów Westerplatte

Oprac. Karolina Derleta

Dr n. o zdr. Justyna Natora, pro-dziekan Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, została powołana przez Ministra Zdrowia w skład Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych. Przypomnijmy, że będzie to druga kadencja Pani doktor w tym gremium. Krajowa Rada Akredytacyjna wspiera rozwój i zapewnia wysoką jakość kształcenia w szkołach pielęgniarek i położnych, dbając o standardy edukacji w tym obszarze.

Prof. dr hab. n. farm. Paweł Olczyk, pracownik Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Radomskiego, został wyróżniony w prestiżowym rankingu „World’s Top 2% Scientists” opracowywanym przez Uniwersytet Stanforda we współpracy z wydawnictwem Elsevier. Ranking identyfikuje najczęściej cytowanych naukowców w swoich dziedzinach. Jest oparty na danych z bazy Scopus, wyróżnia badaczy, których prace wy-

warły znaczący wpływ na różne dyscypliny naukowe.

Dr hab. Joanna Smarż, prof. URad., dziekan Wydziału Prawa i Administracji oraz dr hab. Bogusław Uljasz, prof. URad. są współautorami nowo wydanego komentarza do ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Publikacja ukazała się nakładem Wydawnictwa C.H.Beck i stanowi połączenie wnikliwej analizy teoretycznej i praktycznych wskazówek do codziennej pracy prawników, sędziów, legislatorów oraz przedstawicieli administracji publicznej.

Mgr Anna Szczerbińska z Katedry Neofilologii Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego, została uhonorowana Nagrodą Prezydenta Miasta Radomia. To wyróżnienie jest wyrazem uznania za zaangażowanie w pracę dydaktyczno-wychowawczą, sukcesy w prowadzeniu Szkol-

nego Koła Teatralnego oraz osiągnięcia jej uczniów, którzy zdobyli wyróżnienia w konkursie międzynarodowym. Pani Anna z pasją i profesjonalizmem wspiera uczniów w rozwijaniu talentów oraz bierze czynny udział w promowaniu kultury i edukacji w naszym regionie.

Prof. dr hab. inż. Tomasz Wasilewski w dniach 2-4 września uczestniczył w XXXIV Forum Ekonomicznym w Karpaczu. To największe tego typu wydarzenie w Europie Środkowej i Wschodniej, dotyczące kwestii gospodarczych, społecznych, politycznych i naukowych. Na zaproszenie organizatorów prof. Wasilewski wziął udział w panelu zatytułowanym: „Innowacyjny kosmetyk – od pomysłu do wdrożenia”. Wśród zaproszonych gości byli również naukowcy i specjaliści z branży kosmetycznej z innych uczelni oraz firm.

(red.)

KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY...

Rozwój Nauki – Droga Nadziei

Radom, 4 października 2025 roku

Konferencja odbyła się w Auli Głównej Uniwersytetu Radomskiego. Jej organizatorem było Radomskie Centrum Onkologii we współpracy z Wydziałem Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. Przewodniczącym Komitetu Naukowego był dr hab. n. med. Tadeusz Pieńkowski prof. CMKP z Radomskiego Centrum Onkologii.

Celem konferencji było przedstawienie najnowszych zaleceń dotyczących diagnostyki i leczenia nowotworów, szczególnie raka piersi. Przedstawiono najnowsze badania oraz współczesne metody diagnozowania. Zwrócono również uwagę na



Dr hab. n. med. Tadeusz Pieńkowski przewodniczący komitetu naukowego konferencji

KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY...

konieczność współpracy pomiędzy lekarzami różnych specjalności. Podczas jednej z sesji omówione zostały metody holistycznego podejścia do pacjenta oraz sposoby leczenia celowanego i immunoterapii.

W Konferencji udział wzięło wielu ekspertów, lekarzy i naukowców, którzy poruszali niezwykle istotny temat, zwłaszcza w październiku,

dotyczący nowych metod leczenia raka piersi, które mogą dać szansę na powrót do zdrowia. W każdej z trzech sesji prelegenci poruszali kwestie nowatorskich metod leczenia, kwestie opieki nad chorymi onkologicznymi, a także interesujące zagadnienia naukowe – od rysu historycznego radomskiej onkologii przez nowoczesne technologie robotyczne.

Spotkaniu towarzyszyła konferencja Studenckich Kół Naukowych, podczas której prezentowano dorobek kół działających na Wydziale „Medycznym” Uniwersytetu Radomskiego zajmujących się problematyką onkologii.

Oprac. Karolina Derleta

NAUKA – prace naukowe, eseje, badania...

Tym razem w rubryce nie prezentujemy artykułu bądź naukowego eseju, ale przybliżamy Czytelnikom język kaszubski. Większość z nas, będąc na polskim wybrzeżu, zapewne słyszała jak rozmawiają między sobą Kaszubi i pewnie nic albo niewiele z tej rozmowy zrozumieliśmy. Zapraszamy do przeczytania fascynującej opowieści o języku kaszubskim, historii Kaszubów, stereotypach funkcjonujących na ich temat. Moim rozmówcą jest dr Rafał Gołąbek, anglista, adiunkt z Katedry Neofilologii Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego, pasjonat języka kaszubskiego i wszystkiego, co wiąże się z Kaszubami. A dodatkowo posiadacz certyfikatu do nauczania języka kaszubskiego.

(...) Dopiero po 6 latach intensywnej nauki języka kaszubskiego odważyłem się rozmawiać z Kaszubami po kaszubsku. Przez pierwsze lata słuchałem, notowałem, natomiast nie miałem odwagi i nie potrafiłem mówić w tym języku. (...)

„KASZUB” Z RADOMIA

(z dr. Rafałem Gołąbkim, anglistą z Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego Uniwersytetu Radomskiego, posiadaczem certyfikatu do nauczania języka kaszubskiego, rozmawia Wojciech Bielawski)

Redakcja „Kuriera” składa Panu serdeczne gratulacje z otrzymania certyfikatu języka kaszubskiego. Skąd u Pana – anglisty takie zainteresowanie językiem kaszubskim?

Dziękuję bardzo. Moje zainteresowanie językiem kaszubskim, a także wszystkim, co jest związane z tą grupą etniczną, sięgają bardzo dawnych czasów. Zaczęło się wtedy, gdy jako mały chłopiec pojechałem na Kaszuby do miejscowości Borsk na letni obóz i zdziwiło mnie, że niektórzy miejscowi ludzie mówią innym językiem. Zauważyłem też wywieszone w sąsiedniej miejscowości transparenty i plakaty napisane w jakimś zupełnie innym języku. Jak się potem okazało informowały one o konkur-



Dr Rafał Gołąbek (z prawej), anglista z Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego, podczas rozmowy z Wojciechem Bielawskim, naczelnym redaktorem „Kuriera”

się, w którym brali udział Kaszubi i polegał on na wyłonieniu spośród nich tych, którzy mówią najpiękniej w tym języku. Minęło trochę czasu i po ukończeniu studiów postanowiłem bliżej poznać język kaszubski, ponieważ zawsze interesowało mnie językoznawstwo czyli pochodzenie języków mówionych i pisanych, ich ewolucja. W roku 2015 pojechałem do Szymbarku koło Kartuz na Letnią Szkołę Języka Kaszubskiego, która organizowana jest przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie. Zachęcił mnie do tego mój znajomy, profesor Bartłomiej Czaplicki z Uniwersytetu Warszawskiego, który jest znanym fonologiem. Pojechałem pierwszy raz, drugi i tak jeżdżę tam od 10 lat.

Początkowo pomyślałem, że być może to sprawa Pana pochodzenia bądź więzów rodzinnych. Jak się okazuje, to chybiony trop.

Rzeczywiście nie jestem w żaden sposób poprzez koligacje rodzinne związany z Kaszubami. Natomiast ciekawe jest to, że moje nazwisko jest bardzo popularne na Kaszubach i wszyscy biorą mnie za „swojego”. Tym bardziej że już teraz płynnie rozmawiam w tym języku. Byłem niedawno na konferencji w Wejherowie i tam dyrektor Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej, które jest organizatorem konferencji, Pani Aleksandra Sielicka bardzo zdziwiła się, co Kaszub – czyli ja – robi na Uniwersytecie Radomskim. Ponadto jeden z Kaszubów, Eugeniusz Gołąbek, jest autorem Wielkiego Słownika Polsko-Kaszubskiego, nad którym pracuje od wielu lat. Do tej pory zostało wydane 5 tomów słownika, ale nie jest on jeszcze ukończony. Tak więc i moje nazwisko, i znajomość języka sugerują, że jestem rodowitym Kaszubem. Podobnie zareagowała Stanisława Budzisz, Kaszubka, która na promocji swojej książki w Radomiu pt. „Welewetka”, była niezmiernie zdziwiona, gdy zadałem jej pytanie w języku kaszubskim.

Skąd wywodzi się język kaszubski?

Wywodzi się, tak jak język polski, z narzeczy i dialektów słowiańskich z tym, że nasz język powstał z narzeczy środkowej Polski, natomiast kaszubski z narzeczy pomorskich. Kaszubski i polski jednak mają wiele wspólnego. W wymowie i pisowni różnią się na pewno, natomiast gramatyki są do siebie podobne. Dla osób które nigdy nie spotkały się z tym językiem, wymowa jest naprawdę bardzo trudna. Niektóre słowa są podobne lub identyczne, ale niektóre całkowicie inne. np. „las” – „las” ale już „nazwa” w kaszubskim to „pòzwa”, a „samolot” i „pociąg” to odpowiednio „fliger” i „bana”. Jest także zupełnie inna pisownia. Nasze alfabety oparte są na alfabecie łacińskim ale oni mają swoje litery, swoje kropczki, kreseczki. Język kaszubski jest językiem bardziej samogłoskowym, a polski – spółgłoskowym. W kaszubskim mamy takie samogłoski, które nie są wymawialne w języku polskim. Są też inne procesy fonologiczne, jak np. palatalizacje czyli zmiękczenia. I tak, w języku polskim mamy „nogi” a w kaszubskim „nodzi”, podobnie „kielisek” – „czelisek”, a „taki długi” to „tacz dūdzi czij”.

Wiele osób jest przekonanych, że nie tylko język kaszubski pochodzi od języka niemieckiego. Bardzo często też ich historię łączy się z Niemcami.

Słowa używane w języku kaszubskim często mają pochodzenie niemieckie. Związane jest to z dość zawiłą historią Kaszubów. Ale na przykład w języku śląskim też jest bardzo wiele germanizmów, a w gwarach kresowych wiele elementów z języków: ukraińskiego, białoruskiego, litewskiego. Na Podhalu jest znów dużo naleciałości słowackich, węgierskich, wołoskich. Natomiast łączenie pochodzenia Kaszubów od Niemców jest ogromnym stereotypem. Kaszubi przez wiele lat żyli obok Niemców, ale Kaszubi doznali

również wielu krzywd od Niemców, szczególnie podczas II wojny światowej. Jeżdżę tam od ponad 10 lat i nigdy nie spotkałem Kaszuba, który powiedziałby, że czuje się Niemcem lub jest narodowości niemieckiej. Również nie słyszałem nigdy głosów, które mówiłyby o autonomii dla Kaszubów, jakiejś separacji. Większość mówi: *jestem Polakiem-Kaszubem*, a część mówi: *jestem Kaszubem-Polakiem*. Natomiast ja oczywiście szanuję tych, którzy mówią, że są tylko Kaszubami, ponieważ skoro nie czują się Polakami, to mają do tego prawo i absolutnie trzeba to uszanować.

Historia Kaszubów jest długa i często była też dramatyczna.

Kaszubi są takim typowym ludem pogranicza. W zależności od dziejów historii, w średniowieczu mieszkali w państwie polskim pierwszych Piastów, potem kolejno w państwach: pomorskim, krzyżackim, potem znów w polskim, potem w pruskim, potem III Rzeszy, no i teraz znów w polskim. Oni, tak naprawdę, musieli dostosować się do warunków, jakie tworzyła ta przynależność państwowa. Ponadto są dość hermetyczni i to, wydaje mi się, była ich strategia na przetrwanie, bo inni Słowianie na Pomorzu na przestrzeni wieków zgermanizowali się. Kaszubi to jedyni potomkowie dawnych słowiańskich plemion pomorskich, którzy przetrwali na Pomorzu i nie ulegli germanizacji.

Jaki status ma w Polsce język kaszubski?

Kaszubski jest jedynym językiem w Polsce, który ma status języka regionalnego. Został uznany przez państwo polskie i uregulowane jest to odpowiednią ustawą. Dzięki temu Kaszubi dostają państwowe dotacje na jego promocję i język kaszubski może być nauczany w szkołach. Ponadto, na Kaszubach większość miejscowości ma podwójne nazwy: w językach polskim i kaszubskim. Jeszcze jedna ciekawostka języko-

znawcza. W Polsce istnieje też taki mikrojęzyk, ponieważ mówi w nim tylko około 50 osób! Jest on używany w okolicach Bielska-Białej w miejscowości Wilamowice i od niej nazywany jest językiem wilamowskim. Mieszkańcy tej miejscowości są potomkami kolonistów niderlandzkich/zachodnioniemieckich, których sprowadził do Rzeczypospolitej kilkadziesiąt lat temu jeden z naszych królów, i język ten przetrwał do dnia dzisiejszego. Była próba przyznania mu również statusu języka regionalnego ale nie uzyskała podpisu Prezydenta RP. Trochę szkoda, ponieważ jest to ewenement na skalę nie tylko polską ale i europejską.

To może teraz zapytam w ten sposób: Który język jest podobny do języka kaszubskiego?

Wiele osób, i ja także, zauważa podobieństwo kaszubskiego do czeskiego, słowackiego a nawet ukraińskiego. Przygotowałem na zajęcia ze studentami taki eksperyment. Poprosiłem Słowaka i rodowitą Kaszubkę o nagranie pewnych zdań w ich językach i „puściłem” je moim studentom, czyli osobom w przedziale wiekowym 20-30 lat. Okazało się, że słowacki jest zrozumiały w ok. 22 %, a identyczne zdania w języku kaszubskim były zrozumiałe w 26 %. Wynika z tego, że skoro język słowacki jest językiem obcym, to i kaszubski też jest językiem obcym, a nie gwara języka polskiego.

Dlaczego pisownia w języku kaszubskim jest tak trudna?

Nawet wśród samych Kaszubów nie ma pełnej zgody jak należy pisać. Istnieją dwie główne konwencje pisowni kaszubskiej. Pierwsza to dominująca szkoła Rady Języka Kaszubskiego, która promuje język, wydaje uchwały i opracowuje zasady uniwersalnego języka kaszubskiego. Pisownia ta nauczana jest w szkołach na Kaszubach. Zdecydowana większość Kaszubów używa właśnie tej pisowni. Drugą tworzą środowiska

skupione w tzw. Jednocie Kaszubskiej, opierając ją na alfabecie opracowanym przez Floriana Ceynowę – Kaszuba, lekarza, pisarza, działacza społecznego, ojca literatury kaszubskiej. Należy jednak podkreślić, że pisowni rekomendowanej przez Radę Języka Kaszubskiego używa znacząca większość Kaszubów.

Kiedy język kaszubski przeżywał trudne, niekiedy dramatyczne okresy?

Tak naprawdę kaszubski nie miał dużego szczęścia. Przez setki lat był traktowany jako język gorszej kategorii, gwara lub dialekt, pozostawał w cieniu języków polskiego i niemieckiego. W dwudziestoleciu międzywojennym, na Pomorze, które wcześniej było pod zaborem pruskim, przybyło bardzo wielu ludzi, głównie z centralnej, południowej i zachodniej Polski, ponieważ na Kaszubach, w dużej mierze zniemczonych, potrzebni byli nauczyciele, urzędnicy oraz robotnicy i inżynierowie na przykład do budowy portu w Gdyni. Otóż ci ludzie nie znali języka kaszubskiego i nie chcieli go poznać. Zaczęła narastać niechęć nie tylko do niego ale także do ludzi, którzy go używali. Na przykład wmawiano rodzicom, że jeśli dziecko będzie mówiło po kaszubsku to będzie się gorzej rozwijało itp. Kaszubski był łączony z tzw. „prostactwem” czyli brakiem wykształcenia, mieszkaniem na wsi.

Chyba nie było też lepiej za czasów tzw. komuny?

W latach 60. ubiegłego wieku, czyli tzw. „komuny” język ten był tępio-ny, nazywali go „brzydką gwarą”. To wtedy nastąpiło przerwanie przekazu międzypokoleniowego, czyli w domach rodzice przestali mówić po kaszubsku do swoich dzieci. Ulegli propagandzie, że lepiej tego języka nie znać. W ten sposób dzieci zostały wyłączone z tej naturalnej komunikacji językowej. Teraz jest już bardzo niewiele rodzin, w których dzieci w sposób naturalny, czyli

w domu, nauczyły się języka kaszubskiego od swoich rodziców. Obecnie w szkołach uczą się tego języka jako obcego od podstaw, tak jak uczy się na przykład w Polsce języka angielskiego. Muszę w tym miejscu dodać, że dzieci uczące się kaszubskiego w szkole często nie potrafią w pełni porozumieć się z rodzicami czy dziadkami, którzy reagują pytaniem: *Kto was uczy takiego języka?* Wynika to z faktu, że w szkołach naucza się znormalizowanej, literackiej odmiany języka, podczas gdy starsze pokolenie posługuje się lokalnymi gwarami. Jest ich bardzo wiele i znacznie różnią się one między sobą. Niedobre też jest to, że wśród Kaszubów pokutuje przekonanie, że wstyd jest mówić w tym języku w miejscach publicznych, tzn. między sobą, w rodzinie, rozmawiają bardzo chętnie, ale na przykład nie wypada modlić się po kaszubsku albo rozmawiać z księdzem po kaszubsku, bo to taki „prosty, wiejski” język. Język kaszubski absolutnie nie jest językiem prostym lub wiejskim. W języku kaszubskim tworzona jest od ponad 150 lat literatura piękna: poezja, proza, utwory dramatyczne na scenę. W języku tym pisane są również prace naukowe, w tym licencjackie i monografie habilitacyjne.

Czy Kaszubi jako grupa społeczna są dobrze zorganizowani?

Kaszubi to jest stosunkowo mała grupa ludzi, około 200 tysięcy, ale są wewnętrznie podzieleni. Większość z nich uważa się za Polaków-Kaszubów. 90-95% Kaszubów ma świadomość polską. Mówią: *jestem Kaszubem – jestem Polakiem*; analogicznie: *jestem Góralem – jestem Polakiem*. Pozostałe 5% twierdzi, że nie są Polakami, są Kaszubami. I tak to artykułują: *Mamy swój język, mamy swoją historię, swoje zwyczaje, mieliśmy nawet w średniowieczu swoje księstwo*. Ale paradoksalnie ta mniejszość jest bardzo dobrze slyszalna, bo należą do niej ludzie dobrze wykształceni, często majątni. Są obecni w mediach, niektórzy nawet

mają swoje media. Jednak, tak jak to już zazaczyłem, większość Kaszubów uważa się za Polaków. Przed domami na Kaszubach powiewa dużo kaszubskich czarno-żółtych flag. Jednocześnie jest również bardzo dużo flag biało-czerwonych. Znany poeta kaszubski Hieronim Derdowski, żyjący w XIX wieku, powiedział takie bardzo znane zdanie: *Nie ma Kaszeb bez Polonii, a bez Kaszeb Polsci*, co miało oznaczać, że po uzyskaniu niepodległości przez Polskę, Kaszuby muszą wrócić do państwa polskiego, ponieważ publicznie głosił, że są to ziemię polskie.

Są dwie główne organizacje kaszubskie – pierwsza to Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie (ok. 6500 członków), a druga to Kaszëbskô Jednota, czyli Wspólnota Kaszubska (ok. 100 członków) – oni uważają się za odrębny naród.

Co to znaczy być Kaszubem?

To bardzo ciekawe pytanie, ale odpowiedź na nie jest trudna. Ja odpowiem tak – być Kaszubem to znaczy być kimś, kto poczuwa się do kaszubskości i niekoniecznie oznacza to, że mówi po kaszubsku. Ale dla mnie jednak smutne i przykre jest to, że język kaszubski jest w odwrocie. Dodatkowo język kaszubski używany jest na stosunkowo niedużym obszarze i ma trzy główne dialekty, wśród których jest jeszcze wiele różnych gwar. Żeby ten język przetrwał Kaszubi muszą wypracować tzw. standard językowy. Język musi być językiem a nie może być zbiorem gwar. Każdy duży język ma swój standard. Niestety język kaszubski uważany jest za język zagrożony wymarciem i moim zdaniem bardzo niepewna jest jego przyszłość.

Kaszubi są bardzo religijni i mocno wierzący.

Tak, Kaszubi są mocno wierzącymi katolikami. Poza Podhalem i niektórymi regionami wschodnimi Polski, jest to obszar w którym wiara katolicka jest bardzo, bardzo silna. Wię-

szość z nich ma zdecydowanie poglądy prawicowe i są zdecydowanie też propolscy.

Jak uzyskać Pan certyfikat z języka kaszubskiego i jakie uprawnienia to daje?

Certyfikat do nauczania języka kaszubskiego daje mi możliwość jego nauczania we wszystkich szkołach publicznych i niepublicznych w Polsce. Dostałem certyfikat, ponieważ zdałem egzamin przed Radą Języka Kaszubskiego. Jest to ciało normalizujące język kaszubski. Mówiąc wprost, oni mówią co w kaszubskim jest poprawne, a co nie. Tego typu ciało często powoływane jest do regulowania danego języka, np. u nas w Polsce jest to Rada Języka Polskiego, a we Francji Akademia Francuska.

Egzamin jest trudny, składa się z dwóch części. Pierwsza pisemna – trzeba przeczytać tekst, zrozumieć go i odpowiedzieć na pytania, następnie trzeba napisać wypracowanie po kaszubsku bez pomocy słownika i zrozumieć teksty mówione. Potem jest część ustna, gdzie oprócz nienaganego mówienia trzeba się wykazać także znajomością kaszubskiej kultury, literatury i historii. Punktacja zawiera się między 1-100%. Muszę się pochwalić, że dostałem 96/100%.

Znakomity wynik, gratuluje! I jeszcze proszę o kilka zdań na temat Pana planów zawodowych.

Dziękuję bardzo. Moje plany zawodowe na razie pozostają bez zmian. Mieszkam w Warszawie, a pracuję na Uniwersytecie Radomskim i na razie nie zamierzam tego zmieniać. Uczenie kaszubskiego w tym rejonie Polski jest raczej niemożliwe, natomiast samo zdobycie certyfikatu ma dla mnie znaczenie raczej symboliczne, jako ukoronowanie moich zainteresowań i trudu włożonego w poznanie tego języka, poznanie kultury kaszubskiej itd. Trwało to ponad 10 lat, a dopiero po 6 latach odważyłem się rozmawiać z Kaszubami w ich ję-

zyku. Przez pierwsze lata słuchałem, notowałem sobie, natomiast nie miałem odwagi mówić w tym języku. Byłem w październiku tego roku na konferencji w Wejherowie i tam mówiłem o anglicyzmach w języku kaszubskim. Jestem anglistą i bardzo interesuje mnie wpływ języka angielskiego na dzisiejszy język kaszubski. Bardzo chciałbym rozwinąć się naukowo i napisać rozprawę habilitacyjną z angielskich wpływów na język kaszubski, ale to jest ogrom pracy. Zobaczmy, czy się to uda.

Bardzo dziękuję za niezmiernie interesującą rozmowę i życzę spełnienia zawodowych planów. A jak to będzie brzmiało po kaszubsku?

Wiôldżë, „Bógzapłac” zanadzwëkòwò czekawą rozmòwã i żëczã Wasce spëlnieniô warkòwnëch planów.

(od red.) **Dr Rafał Gołąbek** – (ur. 1975) pochodzi z Radomia. Studia magisterskie z filologii angielskiej ukończył w 2000 roku na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 2015 roku obronił doktorat na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego. W przeszłości pracował w sektorze bankowym oraz w Ministerstwie Finansów w Warszawie. Jest miłośnikiem podróży, narciarstwa, kajakarstwa, różnorodnych kultur, a także Mazur, Kaszub i języka kaszubskiego. Dwukrotnie zdobył tytuł wicemistrza pisowni kaszubskiej w dyktandach organizowanych przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie. Od 2025 roku ma uprawnienia do nauczania języka kaszubskiego. Obecnie pracuje jako adiunkt w Katedrze Neofilologii Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego Uniwersytetu Radomskiego.



Konteksty bezpieczeństwa narodowego w świetle wytycznych Krajowego Planu Odbudowy i zwiększania odporności

Pod red. Katarzyny Głębickiej-Auleytner, Sławomira Patry i Adama Tokarskiego
wyd. 1, stron 146, B-5
(monografia)

W monografii zostały omówione ważne i zasadne problemy dotyczące wybranych polityk państwa polskiego w kontekście zapisów, wyzwań oraz realizacji KPO.

Autorzy poszczególnych artykułów analizują wpływ Krajowego Planu Odbudowy na realizację zadań Rady Ministrów w zakresie bezpieczeństwa państwa oraz podniesienia odporności państwa na zagrożenia, omawiają kwestie bezpieczeństwa z różnych perspektyw zapisanych w Planie oraz analizują przewidziane środki finansowe na rzecz realizacji KPO. Niniejsza publikacja to analiza założeń Krajowego Planu Odbudowy i możliwości jego wdrażania w polskich realiach. Jest to cenny materiał poznawczo-analityczny dla sektora administracji publicznej oraz studentów tych kierunków studiów, których dotyczy ta tematyka.



Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy – wyzwania dla Polski

Pod red. Katarzyny Głębickiej-Auleytner i Sławomira Patry
wyd. 1, stron 130, B-5
(monografia)

Publikacja koncentruje się na wielopłaszczyznowej

analizie wytycznych i sposobów wdrażania zapisów Krajowego Planu Odbudowy w polskiej rzeczywistości prawno-politycznej.

W poszczególnych artykułach autorzy poruszają kwestie dotyczące m.in. nowelizacji niektórych

regulaminów i rozporządzeń jako realizacji KPO, znaczenia samorządów zawodowych zawodów zaufania publicznego, administracyjnoprawnego uwarunkowania elektronicznego raportowania podatkowego z wykorzystaniem Krajowego Systemu e-Faktur, partycypacji społecznej i dialogu jako podstaw konsultacji społecznych i wiele innych.

Teksty zaprezentowane w niniejszej monografii są skierowane nie tylko dla studentów studiów prawnych i administracyjnych, ale także dla przedstawicieli doktryny oraz praktyków stosowania prawa.



21st Century Computer Science – Challenges and Dilemmas Artificial Intelligence – The Future of IT

Jacek Wołoszyn, Agnieszka Molga
wyd. 1, stron 156, B-5
(monografia)

Monografia stanowi próbę wieloaspektowego spojrzenia na współczesne trendy

w informatyce oraz praktyczne i teoretyczne implikacje rozwoju AI. Zgromadzone w niej artykuły prezentują wyniki zaawansowanych badań naukowych oraz refleksje nad wdrażaniem nowoczesnych technologii w edukacji i praktyce zawodowej.

Część pierwsza, obejmuje pogłębione analizy dotyczące modeli klasyfikacji obrazów z wykorzystaniem architektury Xception oraz mechanizmów uwagi SE i CBAM, rozważań nad zastosowaniem splajnów NURBS w modelowaniu geometrycznym, a także badań nad integracją sztucznej inteligencji z pedagogiką i projektowaniem 3D. Część druga, ukazuje AI jako narzędzie wspierające rozwój edukacji oraz nowoczesnych metod projektowania, a także porusza kwestie społeczne związane z percepcją tej technologii przez studentów i specjalistów.

Jesienna aura sprzyja zadumie, refleksji, melancholii, dlatego trochę studenckiej poezji zamiast studenckiego felietonu. Na łamach „Kuriera” debiutuje Zuzanna Rdzanek, II stopień filologii angielskiej.

„drwal”

byłam lasem
ty drwalem

drzewa zerwały korę
zrzuciły liście
mimo że wiosna
usłały z liści łoża

zaufały
dla ciebie

nie słuchały burzowego nieba

teraz leżę na półce
i zuchwale robisz na mnie notatki

„znikanie”

ty dla mnie
samolotem na niebie
światłem w oknie
gorącym lata
nocną chmurką
altaną w ogrodzie
wygodnym łóżkiem
tym na drugim piętrze

ja dla ciebie
urywkiem filmu
krótką refleksją
osobistą pieczętką
która straciła ważność
wiarą której się wstydzisz
minutą i sekundą
przemijam

„hefajstos”

jeszcze słodko niewinni
zastłuchani w dźwięk harfy
zaślepieni sobą
uśpieni zapachem boskiej skóry
porażeni piorunem zeusa
zlewając usta

nyks przyćmiła ci serce
zbrzydł mój rydwan
zwiędły mirty
pomarły gołębie

a twój młot dalej niezepsuty



(od red.) **Zuzanna Rdzanek** – studentka II stopnia filologii angielskiej na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym. Jak sama mówi, wiersze pisze od zawsze. Kocha język polski i poezję. Jest miłośniczką zwierząt i uwielbia poznawać nowych ludzi.

NAJLEPSZA W TŁUMACZENIU

Natalia Bardziak, studentka III roku lingwistyki stosowanej na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym, została zwyciężczynią konkursu „Prawo w tłumaczeniu”, zorganizowanym przez Studenckie Koło Naukowe Juryslingwistyki przy Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

Zwycięstwo w tak trudnym konkursie wymaga nie tylko bardzo dobrej znajomości języka niemieckiego, ale także wiedzy z zakresu terminologii prawniczej. Skąd dowiedziała się Pani o konkursie?

O konkursie „Prawo w tłumaczeniach”, poinformowała nas na zajęciach Pani magister Anna Włodarczyk-Czubak. To dzięki jej zachętom wzięłam w nim udział. Ponieważ nauka języków obcych jest moją wielką pasją, postanowiłam spróbować swoich sił.

Jakie były zasady konkursu?

Zadanie było naprawdę ambitne – trzeba było przetłumaczyć umowę o pracę zdalną na język niemiecki. Tłumaczenie prawnicze to nie lada wyzwanie. Terminologia prawnicza to praktycznie osobny dział w języku niemieckim. Poza tym stosowane są w niej zwyczajowe zapisy, które trzeba znać. Nie było to łatwe ale udało się.

Jak oceniła Pani tłumaczenie komisja konkursowa?

Moja praca została wyróżniona za nienaganną poprawność językową i świetnie dobraną terminologię. Jestem naprawdę szczęśliwa, że zostałam zwyciężczynią konkursu.

Dowiedzieliśmy się od wykładowców, że języki obce są Pani wielką pasją – uczy się Pani także, oprócz niemieckiego, innych języków.

Języki obce towarzyszyły mi od zawsze – fascynowało mnie ich brzmienie, różnorodność i to, jak potrafią łączyć ludzi z różnych kultur. Najbardziej



Natalia Bardziak – studentka III roku lingwistyki stosowanej na WFP, zwyciężczyni konkursu „Prawo w Tłumaczeniu”

lubię uczyć się angielskiego, niemieckiego i hiszpańskiego, bo każdy z nich ma w sobie coś wyjątkowego i daje mi inne spojrzenie na świat.

Jaką nagrodę otrzymała Pani za zwycięstwo w konkursie?

W nagrodę wybrałam dwie książki z oferty CHBeck, a do tego dostałam plecak, termos i kilka fajnych gadżetów. Cieszę się i ze zwycięstwa i z nagród, bo doceniono moje umiejętności a ponadto jest to dla mnie dobry znak, że idę we właściwym kierunku.

Jaką zawodową przyszłość kreuje Pani dla siebie?

Po ukończeniu studiów chciałabym połączyć dwie ścieżki – jako tłumaczka i nauczycielka języków angielskiego oraz niemieckiego. Uwielbiam dzielić się wiedzą, a kontakt z językiem na co dzień daje mi ogromną radość. Poza nauką kocham podróże – Dla mnie języki to coś więcej niż słowa – to klucz do nowych możliwości, przygód i przyjaźni. I właśnie dlatego wiem, że nigdy nie przestanę się ich uczyć.

z Natalią Bardziak
rozmawiał Wojciech Bielawski

CO ROBI STUDENT W NIEMIECKIM URZĘDZIE?

(z Jakubem Cichockim, V rok Prawo, WPiA, uczestnikiem Programu „Excellent German” rozmawia Wojciech Bielawski)

Uczestniczył Pan w programie „Excellent German” zorganizowanym przez Hochschule Kehl. Co to jest za program i dla kogo jest przeznaczony?

Jest to program dla studentów kierunków powiązanych z prawem, a polega na odbyciu praktyk w niemieckiej administracji publicznej. Oprócz mnie w programie uczestniczyli studenci ze Słowenii i Kosowa. Muszę dodać, że do udziału w programie bardzo motywowali mnie Pani dr Monika Żuchowska-Grzywacz i Pan prof. Mariusz Wieczorek.

Jakie warunki musiał Pan spełnić, aby wziąć w nim udział?

Jedynym warunkiem było komunikatywna znajomość języków niemieckiego oraz angielskiego. W niemieckich urzędach wykorzystywałem ich znajomość. Muszę dodać, że czasami przydawał się też język polski, ponieważ w Urzędzie Miejskim w Kehl pracują nie tylko rodowici Niemcy.

Co było celem Pana udziału w programie?

Celem programu, było zapoznanie z niemiecką administracją publiczną, w sposób teoretyczny oraz praktyczny, poprzez aktywne uczestnictwo w pracy różnych oddziałów Urzędu Miejskiego w Kehl. (red.: Kehl – miasto w Niemczech, w kraju związkowym Badenia-Wirtembergia).

Jak funkcjonują niemieckie urzędy miejskie? W jakich godzinach są otwarte?

Tamtejszy urząd miasta jest czynny w godzinach zbliżonych do na przy-



Jakub Cichocki – student V roku WPiA w Parlamencie Europejskim

kład radomskiego urzędu miejskiego. Natomiast każdego dnia, mniej więcej w godzinach 12.00-13.00 są przyjmowani interesanci ze swoimi sprawami do załatwienia. Jeżeli chodzi o funkcjonowanie to zależy od departamentu. W Kehl większość z nich znajduje się na innej ulicy,

ma inne kierownictwo oraz inne zadania i sposoby wykonywania tych zadań. Niemieckie urzędy dużo czasu poświęcają migrantom, których w Niemczech jest naprawdę dużo. Miejskowy „Kulturhaus” organizował na przykład różne spotkania dla miejscowej społeczności i to samo

czynił urząd ds. integracji migrantów z tą różnicą, że były to spotkania skierowane głównie do migrantów. Te dwa departamenty skupiają się na dialogu z lokalną społecznością. Natomiast funkcjonujący w urzędzie wewnętrzny departament poczty skupia, się tylko i wyłącznie na rozwoju korespondencji urzędowej pomiędzy departamentami.

Jakie różnice zaobserwował Pan w funkcjonowaniu niemieckich i polskich urzędów administracji publicznej?

Przede wszystkim wysoka dbałość o rozwój dzieci i młodzieży. W miejskiej bibliotece można znaleźć wiele interesujących pozycji dla dzieci i młodzieży, ponadto biblioteki w Kehl mają obowiązek wymienienia książek na nowe tytuły po upływie określonego okresu od dnia ich kupna. Co więcej, oferta wypożyczenia składa się nie tylko z książek, ale także np. filmów seriali, specjalnych zabawek wspierających rozwój dzieci oraz gier na konsole. Ponadto w Kehl istnieją miejsca, w których spotykają się młodzi ludzie, rozwijają tam swoje pasje artystyczne lub kreatywne. Bardzo zaskoczyło mnie natomiast to, że w urzędzie nadal używają faksu. Jako ciekawostkę wspomnę o liczbie burmistrzów. W Polsce mamy jednego, sołtysa, wójta, burmistrza czy prezydenta. Natomiast w urzędzie miasta Kehl burmistrzów jest kilku, każdy zajmuje się czymś innym, ale najważniejszym z nich jest Oberbürgermeister.

Jakie trzeba mieć kwalifikacje aby pracować w tamtejszym urzędzie?

Wszyscy, z którymi pracowałem mieli licencjat z tak zwanego „public management”, czyli niemiecki odpowiednik naszego kierunku prawa administracyjnego. Oczywiście dużą wagę przykładają do znajomości języka niemieckiego. Aplikacje osób ze słabą znajomością języka są odrzucane na wstępnym etapie rekrutacji.



Urząd Miejski w Kehl (Niemcy), w którym Jakub Cichocki odbywał praktykę

Jak wyglądają niemieckie urzędy? Czy są przyjazne osobom niepełnosprawnym?

Z zewnątrz gmach urzędu wygląda dość tradycyjnie. Dodam, że widziałem go jedynie na zdjęciu, ponieważ budynek był zasłonięty rusztowaniami z powodu renowacji. Natomiast w środku panuje nowoczesny minimalizm, szare ściany, szare drzwi – nic specjalnego, jedynie na piętrze, na którym są gabinety, prezentuje się lepiej.

Oczywiście, że niemieckie urzędy są przyjazne dla osób niepełnosprawnych, mają specjalistyczne rampy, windy, dzwonki oraz wyznaczone ścieżki dla osób niewidomych. Podczas mojej praktyki miałem okazję współpracować z osobą niewidomą i jej stanowisko pracy było dostosowane do jej potrzeb.

Był Pan też w Parlamencie UE w Strasburgu.

Przede wszystkim jest to wspaniałe doświadczenie, sam gmach wzbudza ogromne wrażenie, a co dopiero wewnątrz. Podczas zwiedzania parlamentu UE miałem okazję zobaczyć salę plenarną oraz wziąć udział w wykładzie na temat UE. Natomiast niesamowite wrażenie robi panorama Strasburga z tarasu widokowego

Parlamentu UE. Doskonale widać z niego także Cathédrale Notre-Dame, najważniejszą świątynię katolicką miasta. W Parlamencie UE nie brakuje również polskich akcentów, np. maszty na których powiewają flagi krajów członkowskich mają oznaczenia Stoczni Gdańskiej.

Co jeszcze, oprócz praktyki w urzędzie niemieckiej administracji, było w ofercie programu, którego był Pan uczestnikiem?

Przede wszystkim tydzień powitalny, gdzie głównie zwiedzaliśmy pobliskie miasta, których architektura jest wprost cudowna! Ponadto uczestniczyliśmy w różnych ciekawych wykładach na temat regionu czy środowiska.

Bardzo dziękuję za rozmowę.

(ze studentem Jakubem Cichockim rozmawiał Wojciech Bielawski)

(od red.): **Jakub Cichocki**, student V roku Prawa, Wydział Prawa i Administracji wiąże swoją przyszłość z zawodem radcy prawnego. Interesuje się historią, szczególnie okresem II wojny światowej. Lubi grać w piłkę nożną, siatkową, tenisa oraz żeglować.

Erasmus+ dla studentów i wykładowców

STUDIA, PRAKTYKI, BADANIA

Program Erasmus+ to „strzał w dziesiątkę!”. Dzięki niemu studenci uczą się na zagranicznych uczelniach lub odbywają praktyki w zagranicznych ośrodkach, a wykładowcy we współpracy z nauczycielami akademickimi innych europejskich uczelni prowadzą badania, organizują konferencje, publikują w renomowanych oficynach wydawniczych.

Uniwersytet Radomski od lat współpracuje z wieloma zagranicznymi uczelniami. Współpraca ta z roku na rok poszerza się o nowe ośrodki. W ramach Erasmus+ studenci praktycznie z każdego wydziału co roku wyjeżdżają za granicę, by część edukacji odbyć na tamtejszych uczelniach. Grecja, Hiszpania, Turcja, Cypr to tylko kilka krajów, które otworzyły drzwi swoich uczelni czy przedsiębiorstw dla naszych studentów i wykładowców.

W lipcu dr Agata Buda z Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego w ramach programu Erasmus+ była na Cyprze w Nikozji na tamtejszym Frederick University, z którym URad. współpracuje w ramach studiów częściowych. Wizytowała również sieć hoteli Tsokkos, w których praktyki odbywają studenci naszego Uniwersytetu. Ponadto studenci z tego wydziału przez 10 miesięcy uczyli się na Uniwersytecie Balearów na Majorce. Mieli okazję poznać nowoczesne metody nauczania i rozwijać umiejętności językowe, a wolnym czasie zaznajomić się z hiszpańską kulturą i odkrywać uroki wyspy.

Studenci Wydziału Transportu Elektrotechniki i Informatyki w ramach programu „Tourism and AI – A Blended Intensive Program for Erasmus Students” wzięli udział w warsztatach „AI travel to Thessaloniki, one city... many surprises”. Przez dwa tygodnie zespoły z Polski, Grecji i Chorwacji rywalizowały ze sobą, uczestnicząc w seminariach,



Dr Agata Buda wizytowała Frederick University i sieć hoteli Tsokkos na Cyprze



Studenci z WF-P przez 10 miesięcy uczyli się na Uniwersytecie Balearów na Majorce i odkrywali uroki wyspy

STUDENCI

warsztatach, zajęciach kulturalnych i wydarzeniach towarzyskich. Ich zadaniem było stworzenie projektów atrakcji turystycznych i rozwiązań technologicznych, takich jak: trasy tematyczne, turystyka miejska, plaże wokół Salonik oraz wydarzenia muzyczno-taneczne.

Podsumowując tę relację i wszystkie inne, które regularnie goszczą na łamach „Kuriera” można powiedzieć – parafrazując znane powiedzenie Zagłoby z „Potopu” – *Kiepski ten, kto z tego nie skorzysta!*

Oprac. Karolina Derleto



Studenci z WTEil podczas warsztatów w wolnym czasie zwiedzali Grecję

SPORT

FAWORYTKI BLISKO SUKCESU

Zarząd Główny AZS oraz Ministerstwo Sportu po raz drugi wznowili rozgrywki Ligi Akademickiej, obejmujące kilka dyscyplin sportowych. Naszą szczególną uwagę przyciągają zmagania w piłce ręcznej kobiet, gdzie reprezentacja Uniwersytetu Radomskiego przystąpiła do rywalizacji jako obrończynie tytułu mistrzowskiego.

Drużyny zakwalifikowane do rozgrywek zostały podzielone drogą losowania na cztery grupy po cztery zespoły w każdej. Turnieje eliminacyjne odbywają się w Zielonej Górze, Poznaniu, Opolu i Warszawie. Rywalkami naszych szczypiornistek są piłkarki ręczne Politechniki Gdańskiej, Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pierwszy turniej rozegrano w dniach 25-26 października. Reprezentantki Uniwersytetu Radomskiego zaprezentowały znakomitą formę, wygrywając wszystkie mecze i domi-

nując technicznie oraz taktycznie nad rywalkami. Oto wyniki:

URad. – PG: 30 – 24

URad. – UAM Poznań: 39 – 13

URad. – UKW Bydgoszcz: 39 – 18

Dzięki tym wynikom nasza drużyna zajęła pierwsze miejsce w grupie.

W dniach 15-16 listopada w Poznaniu odbył się drugi turniej półfinałowy Ligi Akademickiej w piłce ręcznej kobiet. Udział naszej drużyny w rywalizacji stanął jednak pod znakiem zapytania ze względu na kolizję turnieju z rozgrywkami I ligi centralnej. Dzięki przychylności organizatora turnieju, AZS Poznań, mecze naszej drużyny zostały przełożone na niedzielę.

Harmonogram turnieju był bardzo intensywny – mecze odbywały się jeden po drugim. Nasze zawodniczki pokazały jednak ogromną determinację i wolę walki. Oto wyniki:

URad. – UAM w Poznaniu: 45 – 6

URad. – PG: 41 – 31

URad. – UKW Bydgoszcz: 34 – 14

Reprezentacja Uniwersytetu Radomskiego zakończyła turniej bez porażki, zapewniając sobie awans do finału Ligi Akademickiej, który odbędzie się w grudniu w Krakowie.

Nasza drużyna wystąpiła w turnieju w następującym składzie: Wioletta Dymińska, Weronika Dymińska, Dagmara Piaseczna, Amelia Krajewska, Aleksandra Eichler, Alicja Rolek, Lena Dworniczuk, Zofia Ciszewska, Oliwia Siedlecka, Wiktoria Sołtys, Hanna Górka, Maria Górka, Zuzanna Chochół.

Kilka słów o turnieju i o formie naszych szczypiornistek powiedziała „Kurierowi” Wioletta Dymińska – kapitan drużyny:

Jak oceniasz postawę drużyny w turnieju?

Uważam, że drużyna zaprezentowała się bardzo dobrze. Dziewczyny wykazały się dużym zaangażowaniem, wolą walki i wzajemnym wsparciem, zwłaszcza w meczu z drużyną z Gdań-

ską, gdzie początkowo spotkanie było mocno wyrównane. Widać było, że dziewczyny chcą wygrywać każde kolejne spotkanie.

Czego oczekujecie w kolejnych turniejach?

Chcemy utrzymać pozytywną atmosferę w drużynie i zdobywać kolejne cenne doświadczenia. Cały czas pracujemy, aby wyeliminować słabsze aspekty naszej gry, i oczywiście marzymy o zdobywaniu jak najlepszych wyników!

Co, twoim zdaniem, miało największy wpływ na formę drużyny?

Myślę, że przede wszystkim dobra współpraca między zawodniczkami oraz wsparcie ze strony trenera. Regularne treningi i wspólne wyjazdy również bardzo nas zintegrowały, co przełożyło się na lepszą komunikację i pewność siebie na boisku.

*z Wiolettą Dymińską
rozmawiał Janek Rybak*



Drużyna piłkarek ręcznych Uniwersytetu Radomskiego

WYRÓŻNIENIE DLA JACKA SOBIENIA

Mgr Jacek Sobień, pracownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz wieloletni działacz i prezes uczelnianego AZS-u, został uhonorowany przez Związek Piłki Ręcznej w Polsce prestiżową srebrną odznaką „Za Zasługi dla Piłki Ręcznej”. Wyróżnienie to przyznawane jest za wybitne osiągnięcia w działalności zawodowej i społecznej na rzecz rozwoju tej dyscypliny sportu.

To nie jedyny gest uznania dla Pana Jacka. Zarząd Akademii Piłki Ręcznej w Radomiu wręczył Jackowi Sobieniowi pamiątkową tabliczkę, doceniając jego wieloletnie zaangażowanie, pasję oraz ogromny wkład w rozwój piłki ręcznej w Radomiu.



Jacek Sobień (w środku), wieloletni prezes uczelnianego AZS-u, za zasługi w rozwój piłki ręcznej w Radomiu został uhonorowany srebrną odznaką przyznaną przez Związek Piłki Ręcznej w Polsce oraz pamiątkową tabliczką przyznaną przez Zarząd Akademii Piłki Ręcznej w Radomiu. Z prawej: Wojciech Bień – prezes APR w Radomiu i Piotr Włoskiewicz,

wiceprezes APR w Radomiu (z lewej)

IRON STUDENT

Piotr Lipka – student Wydziału Sztuki, na kierunku Architektura Wnętrz, łączy naukę i pracę z bardzo wymagającym hobby, jakim niewątpliwie jest triathlon (*od red. wszechstronna dyscyplina sportowa będąca kombinacją pływania, kolarstwa i biegania*). Zawodnik kolejno pływa, jedzie na rowerze i biegnie, a czas końcowy obejmuje również zmianę stroju i sprzętu sportowego. W Polsce pierwszy triathlon rozegrano 14 lipca 1984 roku w Poznaniu, na dystansach: pływanie – 1,5 km; jazda na rowerze – 50 km; bieg – 20 km. Oto, co o tej bardzo trudnej dyscyplinie sportu powiedział „Kurierowi” triathlonista Piotr Lipka.

Piotrze, skąd twoje zainteresowanie tak wymagającą dyscypliną sportu?

Zawsze ciągnęło mnie do rzeczy ekstremalnych. Triathlon to dla mnie połączenie siły, wytrzymałości i psychicznej odporności. To nie tylko sport, ale sposób na kształtowanie charakteru – codzienne przekraczanie własnych granic i uczenie się dyscypliny w każdej sferze życia.

Jak przygotowujesz się do zawodów?

Nie tylko studiuję, ale też pracuję w rodzinnej firmie stolarskiej, więc muszę wszystko dobrze łączyć. Treningi planuję elastycznie – często zaczynam bardzo wcześnie rano, żeby zdążyć na zajęcia lub do pracy. Jednostki treningowe są długie i wymagające, czasem trwają po kilka godzin dziennie, dlatego nieoceniona jest dobra organizacja i konsekwencja.

Słyszałem, że trenujesz samodzielnie.

Tak. Zarówno treningi i przygotowania do zawodów opracowuję samodzielnie i nie współpracuję z żadnymi



Piotr Lipka – Iron Men, student Wydziału Sztuki

trenerami, a wiedzę o sporcie i triathlonie znajduję w Internecie i wyciągám wnioski z dotychczasowych treningów i startów w zawodach.

Czy w trakcie zawodów pojawiają się u Ciebie myśli, że nie dam rady, że chcę odpuścić?

Tak, bardzo często. Ale właśnie wtedy przypominam sobie, dlaczego to robię – po co zaczynałem, ile już przeszedłem i że nie po to tyle trenowałem, żeby się poddać.

Jaki jest twój największy sukces?

Na pewno ukończenie pełnego Ironmana w Malborku jako jeden z młodszych Polaków. To jest dla mnie ogromny krok do przodu i jednocześnie

śnie symbol wytrwałości. Niezwykle cenię sobie też przebiegnięcie 10 maratonów w jednym roku, co udowodniło mi, że granice wytrzymałości są tylko w głowie. Pragnę dodać, że w tym roku mam jeszcze bieg Garmin Ultra Race na dystansie 84 km. Bieg odbędzie się 6 grudnia, a w przyszłym roku chcę wystartować w Double Iron Man w Bolesławcu.

Oprac. Janek Rybak

Dr Iwona Szafrankowska
(1936-2025)



Urodzona w Warszawie, tam uczyła się w latach powojennych w prywatnym liceum na Pradze, a potem ukończyła studia na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Mechanicznym Energetyki i Lotnictwa na specjalizacji silniki lotnicze. Na Politechnice pracowała przez 10 lat i tam obroniła pracę doktorską z mechaniki płynów. W roku 1973 rozpoczęła pracę w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu na Wydziale Mechanicznym, początkowo tylko na część etatu, i prowadziła zajęcia z matematyki na studiach wieczorowych. Przez następne lata pracowała już jako adiunkt w Zakładzie Mechaniki (wtedy Politechniki Radomskiej) i prowadziła zajęcia z mechaniki płynów. Była bardzo cenionym nauczycielem akademickim. Bardzo lubiana przez studentów, mimo że była w stosunku do nich bardzo wymagająca.

Aktywnie angażowała się w życie Uczelni, m.in. uczestniczyła w proteście akademickim w 1981 roku. Była bardzo koleżeńska, miała w Radomiu dość duże grono przyjaciół. Była człowiekiem niezwykle wrażliwym i serdecznym, zawsze chętna do pomocy. W roku 1994 przeszła na wcześniejszą emeryturę ze względów rodzinnych, ale jeszcze pracowała w niewielkim wymiarze w prywatnej Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie. Włączyła się też w działalność Caritasu Ojców Salezjanów i organizowała charytatywnie lekcje z matematyki dla dzieci z uboższych warszawskich rodzin na Pradze.

Odeszła od nas niezwykle dobra i wartościowa osoba.

Pochowana została we wrześniu na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie.

*Koleżanki i koledzy
z Wydziału Mechanicznego
Uniwersytetu Radomskiego*

Grażyna Łuba
(1948-2025)



30 października 2025 roku odeszła śp. Grażyna Łuba, wieloletni pracownik Biblioteki naszej Uczelni. Po ukończeniu kursu bibliotekarza, rozpoczęła pracę w bibliotece uczelnianej w listopadzie 1968 roku jako pomoc bibliotekarza, a zakończyła jako kustosz biblioteczny w roku 2013, przechodząc po 45 latach pracy na emeryturę.

Śp. Grażyna Łuba była osobą nietuzinkową, bardzo komunikatywną, zawsze pełną energii i pomysłów. Sprawiała wrażenie, a nawet chyba tak było, że znała wszystkich i wszyscy ją też znali.

W 1995 roku była jednym ze współzałożycieli Radomskiego Stowarzyszenia Pokoleń. Organizacja ta propagowała inicjatywy, postawy i działania sprzyjające budowaniu i uświadamianiu tożsamości społecznej oraz szacunku do tradycji w środowisku lokalnym Radomia i regionu radomskiego. To właśnie w Stowarzyszeniu śp. Grażyna Łuba znalazła swoje miejsce i sprawdziła się jako znakomita organizatorka. Stowarzyszenie było jej oczkiem w głowie. Była inicjatorką wielu przedsięwzięć, początkowo jako wiceprezes, a od 2001 r. jako prezes Stowarzyszenia. Wielu pracowników uczelni zapewne pamięta organizowane przez nią Wigilie, w których uczestniczyły władze Radomia, aktorzy, dziennikarze, lekarze, studenci czyli tzw. „śmietanka towarzyska” miasta. Grażyna była tak przekonująca w swoim działaniu, że praktycznie nikt Jej nie odmawiał udziału w organizowanych przez RSP wydarzeniach. Była też inicjatorką Kryształowych Kul Stowarzyszenia, które przyznawano wybitnym mieszkańcom naszego miasta.

*Pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej
i Uniwersytetu Radomskiego
im. Kazimierza Pułaskiego*



WYDZIAŁ FILOLOGICZNO-PEDAGOGICZNY

PRACA SOCJALNA

(studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia)



**Studiując kierunek PRACA SOCJALNA
pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:**

nauk społecznych koniecznych dla prawidłowego rozumienia zjawisk społecznych, problemów jednostki i społeczeństwa, diagnozy różnych obszarów życia społecznego oraz podstaw interwencji kryzysowej i usług socjalnych.



Perspektywy zawodowe m.in.:

w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, itp.), organizacjach pozarządowych realizujących zadania w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej.



PSYCHOLOGIA (NOWOŚĆ!)

(studia stacjonarne jednolite magisterskie)



**Studiując kierunek PSYCHOLOGIA
pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:**

mechanizmów ludzkiej psychiki, specyficznych zmian i dylematów okresu dzieciństwa, dorastania i dorosłości, funkcjonowania rodziny, wzajemnych oddziaływań osób i grup społecznych, budowania relacji, kształtowania środowiska pracy, zdrowia psychicznego i jego zaburzeń, diagnozy i terapii psychologicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, różnych podejść szkół psychoterapeutycznych.



Perspektywy zawodowe m.in.:

w szpitalach, przychodniach, klinikach, hospicjach, gabinetach psychologicznych, domach dziecka, ośrodkach interwencyjnych oraz instytucjach udzielających wsparcia w sytuacjach trudnych (policja, sądownictwo, więziennictwo, wojsko), firmach szkoleniowych, doradczych, działach personalnych oraz instytucjach związanych z rynkiem pracy.



WYCHOWANIE FIZYCZNE

(studia stacjonarne I stopnia)



**Studiując kierunek WYCHOWANIE FIZYCZNE
pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:**

anatomii i antropologii, fizjologii wysiłku, biochemii, pedagogiki, psychologii, teorii sportu, motoryczności i metodyki wychowania fizycznego, sportów indywidualnych i zespołowych, ćwiczeń kompensacyjno-korekcyjnych, edukacji zdrowotnej, dietetyki oraz przygotowania motorycznego.



Perspektywy zawodowe m.in.:

nauczyciel wychowania fizycznego lub instruktor poszczególnych dyscyplin sportowych, w placówkach kultury fizycznej, w organizacjach sportowych, rekreacyjnych, wypoczynkowych działających na rzecz sportu.



Dowiedz się więcej